

*Freies Wort * Free Word * La Parole Libre*

Вільне СЛОВО

Видавець і відповідальний редактор:

ІЛЬКО ПОПОВИЧ

Адреса редакції й адміністрації:

I. Popowytsch, Augsburg,

Schlettererstr. 4,

US-Zone, Germany

Орган Української Соціалістичної Партії

Ч. 1

Вересень

1950

С. ДОВГАЛЬ

НА НОВОМУ ЕТАПІ

Наступ міжнародного й від того українського фашизму, що розгорнувся потужною силою перед другою світовою війною та досягнув найвищої точки розвитку під час війни, розгромив українські соціалістичні організації по цей бік залізної заслони. Такого погрому й фізичного нищення вважали українські соціалісти особливо в роках 1920-30 на Східній Україні, коли большевицько-московський окупант насильством і розбоям знищив усі здобутки революції, скасувавши демократичні закони Української Народної Республіки, настановивши над трудовим народом України владу Чека й ГПУ, які відразу заходились нищити соціалістів та їхні міцні і впливові організації.

Окупація демократичних країн Середньої й Західної Європи військом Третього Райху (1939-45) змусила припинити діяльність усіх соціалістичних і демократичних партій, провідні і активні члени яких вважали жорстоких переслідуваних, а пресові органи тих партій були негайно ліквідовані.

Замовкло вільне слово Української Соціалістично-Радикальної Партії та Української Соціал-Демократичної Партії в Західній Україні, зникли в політичного кону значні ідеологічні й політичні видання Української Партії Соціалістів-Революціонерів і Української Соціал-Демократичної Робіти. Партії на еміграції...

Над Європою повисла чорна ніч большевицької і нацистівської реакції, яка топтала й нівечила всі здобутки культури й цивілізації, людської моралі й гуманізму — духові й матеріальні цінності, що розквітли та могли існувати тільки в умовах демократії.

Трудові маси українського народу опинилися в фашистівській неволі і в тавром «остарбайтерів», виконували рабську працю, а провідні соціалістичні кадри значною кількістю були загнані до концентраційних таборів або в підпілля, де в повстанських загонах боролися за визволення України.

І нічого дивного немає в тім, що коли армії демократичних держав визволили Західну Європу з під фашистівського панування, то українські соціалістичні сили на чужині дуже повільно гуртувалися. Розпорошені по світі, фізично та морально підірвані, втративши батьківщину, вони боронили своє життя та національну українську гідність, що була zagrożена в нових умовах буття, рятуючись від примусової репатріації в кігті большевицького загарбника, що посів українські землі.

Відновлення українських соціалістичних партій поза межами батьківщини

(1945), об'єднання їх в Союзі Українських Соціалістів не витворило масового руху серед еміграції. Надто бо великої руїни зазнав український соціалізм від чужого й українського фашизму, а політична свідомість частини нового українського покоління складалася під впливом тоталітарно-більшевицько-нацистівського укладу життя та шаблонних форм думання. В одних обставинах вивчали «Авбуку комунізму», а в других — «націоналістичний декалог». Люди таких середовищ не сприймали гуманізму та ідей демократії й соціалізму, більше вірили в доцільність примусу й насильства.

Але об'яктивно слід ствердити, що більшість нової східної еміграції негативно поставилась до націоналістично-тоталітарних організацій і підтримала демократичні партії, обережно ставлячись до соціалістичних формацій. Адже більшевицька система насильства й знуцання над трудовими масами в СРСР теж звалась потворно соціалізмом і сама згадка тих слів викликала великі застереження. Демократичний соціалізм, що справді стоїть на сторожі інтересів трудящих мас у європейських країнах для багатьох в новій еміграції був невідомий.

Тому до партій, що відіграли історичну роль у визвольних змаганнях останнього століття і мають неперевершені заслуги в українському державному будівництві, повернулися тільки свідоміші елементи, переважно колишні члени соціалістичних організацій і то далеко не всі.

В умовах таборового життя, де панували й далі в органах самоуправи прихильники тоталітарного режиму, не було сприятливого ґрунту для розгорнення організаційної та виховно-пропагандивної праці. Збережені й зміцнені під час гітлеризму т. зв. націоналісти-бандерівці досить швидко пристосувались до нових умов і продовжували громити демократичні та соціалістичні заходи щодо самоорганізації навіть після загальної перемоги демократії в світі. Терор, залякування й насильство та обман — притаманні способи й засоби панування тоталітаризму, зводили нанівець в українських таборових геттах демократичні права й вольності, здобуті й повернені перемогою західних демократій.

В таких умовах перебуваючи, більшість українських соціалістів віддавали свою працю в загально-демократичних та освітніх організаціях, борючись за звичайні людські права, а соціалістичні журналісти й письменники та публіцисти творили загально-демократичні та наукові пресові органи, щоб спільним фронтом з усіма українськими демократами впливати на перетворення свідомости молодшого покоління, звиченої тоталітарними режимами. До того й тяжкі матеріальні умови не давали змоги українським соціалістам досі розвинути свою видавничу діяльність у такій мірі, як дозволяє її провадити наявність літературних та наукових сил.

Та цього року український соціалістичний рух дійшов до певних форм свого організаційного завершення: в березні місяці відбулася в Західній Німеччині Установча Конференція членів і делегатів Української Соціалістично-Радикальної Партії, Української Партії Соціалістів-Револуціонерів, Української Соціал-Демократичної Партії та Української Соціал-Демократичної Робітничої Партії, на якій одновгдно ухвалили створити єдину **Українську Соціалістичну Партію (УСП)** з однією програмою та організаційним статутом, до якої входять-впливаються всі українські соціалістично-самостійницькі партії та поодинокі члени їх, як також окремі особи, що стоять на ґрунті демократичного соціалізму.

Цей теоретично-ідеологічний та організаційний синтез зміцнив сили українського демократичного соціалізму та спрямував їх дії до однієї мети, до якої зрештою, прямували і всі складники теперішньої УСП, — до боротьби за Самостійну й Соборну Українську Народну Республіку, в якій би влада й господарські дібра належали трудовим масам України.

В своїй боротьбі Українська Соціалістична Партія спирається на власні сили українського трудового народу. І цей наш журнал виходить у світ завдяки жертовності нашого робітництва та інтелігенції, що дають на його видання частину свого заробітку.

Натхненні вірою в перемогу українських трудових мас, у повне соціальне й національне визволення України з-під кривавого московсько-більшевицького панування, кличемо всіх поступових людей підтримати наші змагання, підтримати наш журнал своєю співпрацею та численною передплатою.

«Вільне Слово» буде трибуною української соціалістичної думки, буде засобом тривалого зв'язку з трудовими масами України та речником визвольних ідей і конструктивних дій.

ПЕРЕД ВЕЛИКИМ ІСПИТОМ

Чи вчить людей їх власна історія? Коли будуть вивчати пізніше події, що настали після другої світової війни, то документально буде доведено, що небезпеку третьої світової війни викликав не тільки московський большевицький уряд своєю агресивністю, але й західні великодержави своїм потуранням советському імперіялізмові. Чи не була відома в світі комуністична ідеологія і політика, що прямує до панування над світом? Чи про советську закордонну політику мало написано різними мовами книг, у яких завдання і методи цієї політики показані до найменших подробиць? Проте, після другої світової війни, не тільки народні маси в різних демократичних державах, але й політичні провідники піддалися советській «миролюбній» пропаганді та власним ілюзіям і рішили, що настав час довготривалого миру. Даремно прогомоніли голоси деяких тверезих політиків, що остерігали світ перед надіями на советський пацифізм: їм не вірили, бо не хотіли вірити.

Цей час безмежного довір'я до московського «пацифізму» Сталін використав для захоплення нових позицій в Європі та в Азії, він пробував дістати для Росії територію навіть в Африці. Советська мілітарна машина не переставала працювати на всі заставки, і Москва пробувала намацати «неохоронені місця» своїх бувших союзників — у Персії та в Греції.

Поки західна дипломатія виробляла правила охорони світового миру параграфами Об'єднаних Націй, Сталін помагав комуністам різних країн розпалювати внутрішню війну. Ця тактика дала владу комуністам у Китаї, розвинула партізанщину в Малаї, зміцнила впливи Москви в Кореї і т. д.

Грім гармат, що залунав у Кореї від кінця червня 1950 р., розвіяв ілюзії щодо мирного співжиття двох світів: демократичного і диктаторсько-комуністичного. Мов після довгого сну протирають очі відповідальні за політику діячі в різних країнах і бачать, що вони до спротиву Москві неготові, а тимчасом Сталін може своїми арміями легко захопити цілу Європу. Сам Черчіл обчислив у своїй промові на Раді Європи в Штрасбурзі 11 серпня, що советські армії в Європі дужчі за военні сили Атлантийського Пакту всемеро! Єдине, що може ще держати Сталіна в певних межах, це перевага Америки в атомовій зброї. Але, думає Черчіл, незабаром Москва наробить своїх атомових бомб в достатнім числі, і тоді небезпека війни зростає. Ця ситуація примусила провідників партій ліберальної та консервативної в британському парламенті просити голову уряду швидше скликати засідання парламенту для обговорення оборони Англії.

Черчіл у своїй промові в Штрасбурзі подав проект — створити європейську армію, до якої були б включені також сили Західної Німеччини.

Корейські події потрясли громадську думку в Америці. Глибоко ворожий до всякого мілітаризму народ у Злучених Державах опинився несподівано для себе в стані війни з Советським Союзом за Корею. Америка пожинає тепер криваві плоди короткозорої політики своїх урядів. В цій політиці було дуже багато наївності й непослідовності. Наприклад політика в Китаї: нарекали на уряд Чан-Кай-Шека, що він змарнував мільярди доларів, позичених йому в Америки на оборону перед комуністами. Коли Америка давала величезні суми Чан-Кай-Шекові й не поставила своїх комісарів для контролю над витратами та навіть не вимагала зміни хабарницької системи китайського уряду, то вина за це недбальство падає таки в першу чергу на американський уряд. Генерал Маршал був довгий час у Китаї, нарекав на реакційний уряд Чан-Кай-Шека, на хабарництво, але не поставив руба питання про зміну політики в Китаї. Адже відомо, що китайські комуністи повели селян за собою тим, що пообіцяли їм земельну реформу.

Така сама картина в Кореї: На півночі країни комуністи провели радикальну земельну реформу, а в південній частині, що була під впливом американців, все лишилося по старому. Тому виходить так, що південні корейці неохоче б'ються за «буржуазну владу» і навіть переходять на бік комуністів.

Події в Кореї показали цілому світові страшну силу Москви в політичній пропаганді, в організації і в військовій підготові: зброя, що нею воюють корейські комуністи, вироблена в Советах і в нею не можуть дати ради навіть американці з своєю високою технікою.

Агресія комуністів у Кореї об'єднала держави світу проти московського імперіялізму. Московський уряд зробив великий промах, відкликавши своїх представників із Ради Безпеки в січні 1950 р. Це дало змогу Раді Безпеки ухвалити постанову проти агресії в Кореї. Щоб загальмувати солідарну акцію демократичних держав, Сталін послав знову своїх представників до Ради Безпеки. Поки в Кореї гримлять гармати і розриваються бомби, доки в Раді Безпеки йде дискусія і взаємні обвинувачення, в Америці, Англії та інших країнах індустрія переходить на военний стан, іде мобілізація кадрів армії і підготовка цивільного населення до оборони перед легунськими нападами. Военні перегони йдуть швидким темпом, і світ, затаївши дух, прислухається: хто перший почне велике змагання?

Сталін має велику спокусу перед собою. Бог війни Марс показує советському диктаторові безборонні багаті землі і спокушає його рушити з своїми арміями на здобуття цих країн. Але чи рішиться Сталін на таку авантюру? Чи не ввижається «чудесному грузинові» тінь Гітлера, що мав у своїх руках Європу й частину Африки і все ж програв війну? Не забуваймо, що большевики в політиці реалісти до цинізму: коли Сталін побачить, що перемога в війні не має гарантій на 100%, то знайде спосіб відступити на інші позиції і знову буде грати ролю «доброго миролюбця».

Однак є причини думати, що корейські події зробили безповоротний перелом у світовій політиці. Змагання в озброєнні між великодержавами ставить під удар соціяльний поступ у цілому світі. Напр., Англія мусить витрачати на військові потреби десяту частину свого бюджету. Також воєнні бюджети інших держав ростуть, і це ставить під велику загрозу соціяльні реформи і господарський розвиток найкультурніших країн світу. Сміливо можна сказати: большевицька Москва своєю політикою стала найбільшим ворогом соціялістичної перебудови, що почалася в демократичних країнах Європи. Воєнні витрати виснажують народне господарство і неминуче будуть знижувати матеріяльний рівень життя широких народних мас. Тому, при всій глибокій миролюбності демократичних народів, у дальших воєнних перегонах може настати момент, коли «мир буде задорогий». Також воєнні знавці можуть сказати своє слово в рішальний момент, як у державах демократичних, так і в Сов. Союзі та в його сателітах. Коли буде ясно для західних великодержав, що Сталін може не забаром збільшити свій воєнний потенціал настільки, що матиме надію виграти війну, то відповідальні за долю вільного людства політичні провідники були б злочинцями, якби чекали, як віл обуха, нападу советської деспотії.

Ці факти показують усю трагічність ситуації, в якій перебуває теперішній світ: щоб забезпечити вільним народам свободу і мир, треба готуватися до найстрашнішої в світовій історії війни.

Які завдання ставить перед нами небезпека нової світової війни? Як треба оцінювати в перспективі розвиток подій, коли б дійшло до нового світового конфлікту? Нова світова війна, з огляду на нові технічні винаходи, при несла б людству незмірно більші втрати, ніж це було за недавньої другої світової війни. Ця війна була б безоглядніша, жорстокіша, ніж усі попередні. Стратегія має свою логіку: головне завдання — перемогти противника, жертви — належать до «статистики». Коли стратегічні міркування того б вимагали, то будуть знищені Лондон, Париж, Москва, і цілі промислові області, як Донецький басейн, Рур, Баку і т. д. Нова війна своїм наслідком мала б у деяких країнах криваві внутрішні конфлікти,

комуністичні партії робитимуть спробу захопити владу в свої руки, де для цього є шанси, або чинитимуть диверсії і саботажі, щоб улегшити наступ советських армій. В Советському Союзі та в країнах, опанованих Москвою після другої світової війни, неминуче розвинеться спротив народних мас у різних формах, з ціллю повалити комуністичну диктатуру і страсти в себе чужонаціональне панування.

Нема сумніву, що матеріяльно й морально демократичні держави сильніші від тоталістичного комуністичного блоку. Той факт, що комуніст Тіто перед московським імперіялізмом шукає порятунку для своєї держави в демократичних державах, показує, що Сталінова імперія стоїть на глиняних ногах. Здача мільйонів советських вояків навіть Гітлерові р. 1941 може повторитися ще в більшому розмірі, ніж це було за другої світової війни. Це Сталін добре знає. Для советського диктатора було б дуже небезпечно відкладати конфлікт із Західним світом до моменту, коли демократичні держави озброяться і будуть у стані не пустити комуністичного маршу на захід. Як відомо, вояки армії, що жене противника, не здаються в полон, бо нема кому здаватися. Ці міркування — захопити противників большевицького імперіялізму непідготованими — можуть штовхнути Сталіна на «последній і рішительний бой». Як матиме силу захопити цілу Європу, Москва постарається зруйнувати Англію і буде в стані, при допомозі комуністичного Китаю, опанувати Азію. Однак, і при цих можливих успіхах комуністичних армій Москва мусіла б наприкінці програти боротьбу за панування над світом. Для советської зброї Америка лишиться й надалі великою мірою недосяжна, окрім того большевицька система в воєнних обставинах неминуче викликала б у всіх «визволених» країнах такий спротив, що консолідація цього режиму була б неможлива.

Український народ, що мав страшні втрати у війнах та під большевицьким терором, не може мати великих ілюзій щодо нової війни, яка нависла над світом. В цій майбутній війні рішатимуть народи, озброєні наймодернішою технікою, сильні своєю організацією. Ні воєнної техніки, ні сильної політичної чи адміністративної організації ми не маємо.

Свого часу Михайло Драгоманів мріяв про те, щоб вернути український народ в сім'ю народів культурних. Це завдання стоїть і перед сучасним поколінням: показати свою політичну зрілість, підготувати свої сили, здібні завести демократичний правопорядок на нашій землі, загнати в небуття темних духів розкладу, що ще й досі паразитують у нездоровій атмосфері еміграції, повести наш народ, змучений тиранськими режимами, до високих ідеалів свободи, гуманності і всебічної культури.

Український народ могутній не тільки своїм кількісним потенціалом, але й силою визвольної ідеї, що кличе до боротьби та єднає в ін. поневоленими народами ССРСР у велику рев. армію.

ВІД КОРЕЇ — ДО НІМЕЧЧИНИ

1. Ситуація в Азії

Комуністична інвазія в Кореї підірвала мости до порозуміння між демократіями Заходу та блоком тоталітарного комунізму. У світлі корейських подій виявилось, які нереальні були надії генерального секретаря Організації Об'єднаних Націй, Трігве Лі, на можливість згоди з Москвою. Але разом з тим комуністичний напад на Південну Корею розкрив промахи й слабості політики західного світу у поборюванні советського імперіялізму в Азії. Це в рівній мірі відноситься до ідеологічного, як і стратегічного аспекту боротьби.

Від минулого року події в Азії займають перше місце у міжнародній політиці. Та від минулого року ще більше виявляються недостачі в методах і цілях політики західного світу в Східній Азії. Колоніялізм, національне та соціальне поневолення, що їх зручно використовує Москва, стають на перешкоді стриманню советського імперіялізму в Азії. Правда, Труменова програма економічного й соціального сприяння відсталим країнам, є сьогодні найконструктивнішим пляном вільного світу відносно Азії, але для її здійснення треба довгого часу, великих інвестицій, широких кадрів спеціалістів та одностійної політики західних держав у справі зірвання з дотеперішньою політикою економічної експлуатації, національного та соціального гноблення народів Азії. Практика останнього часу показує, однак, що Москва свідомо небезпеки реалізації тих плянів. Тому вона інспірує та мобілізує національні й соціальні сили Азії до негайних революційних рухів. Через те Комінформ позбавляє американську політику в Азії найважливішого чинника: часу. Використовуючи ще існуючі в політиці деяких західних держав, заінтересованих справами в Азії, колоніальні методи й цілі та неохоту й нездібність західних консервативних або ліберальних сил до великих зусиль на користь національного й соціального визволення народів Азії, Москва виступає спритно як «протектор і оборонець» їхнього національного й соціального визволення. Автор цієї статті мав недавно змогу перебувати впродовж кількох тижнів серед молодих політиків та інтелектуалістів з різних країн східної та південно-східної Азії. З численних розмов і дискусій з представниками тих народів міг переконатися, який зненавиджений в Азії колоніялізм та які ілюзії там мають щодо політики Москви, навіть крайні націоналісти. Тому й справа успішного розв'язання проблем Азії — не тільки мілітарного (бо таке розв'язання без відповідної соціальної підбудови не буде ніяким тривалим розв'язанням) є великим іспитом

для західного світу. Влучну характеристику становища в Азії дав голова німецької соціал-демократичної партії Курт Шумахер, промовляючи на конференції діячів СПД в ГанOVERі: «Комунізм переміг у тих країнах і матиме успіхи там, де злиденне колгоспне життя краще від умов життя кулі, що змушена більшість населення вести на Далекому Сході. Кожний крок, що знижує соціальний рівень народів західних демократій, підсилює об'єктивні шанси комунізму.»

Шлях до рятунку решти Азії перед комунізмом веде через політику повного відвороту від колоніялізму та через політику творення справедливого соціального порядку.

2. В Європі посилена війна нервів

Війна в Кореї викликала панічні настрої в Західній Європі. Тим самим загострилася війна нервів у цій частині світу. З Італії, Франції та Берліну, які в минулих місяцях були головними центрами психологічної війни Советів, натиск перенісся — згідно з постановами останніх конференцій Комінформу в Будапешті й Берліні — на Югославію та Західну Німеччину. Вже місяць югославська територія невинно перебуває під пропагандивним обстрілом Комінформу з Москви, Будапешту, Букарешту, Тирани й Софії. В останніх тижнях советські спеціалісти війни нервів сконцентрували акцію проти Західної Німеччини. Підпільна пропаганда має ширити панічні настрої в масах під впливом подій в Кореї і підготовляти ґрунт для комуністичної пропаганди «Національного Фронту», маючи на меті таким способом переламати дотеперішній спротив західно-німецького населення. При цім Комінформ звертається у першій мірі не до робітництва Західної Німеччини, яке у величезній більшості антикомуністичне, але до капіталістичних та дрібнопоміщанських елементів. Чому це саме так? Найкращу відповідь дав на те нещодавно один із визначних советських політиків у Німеччині, заявляючи:

«Ми знаємо, що німецька буржуазія продасть свої національні інтереси за ціну своїх класових інтересів.»

Якщо проаналізувати успіхи комуністичного «Національного Фронту» в Західній Німеччині, то слід ствердити, що советський політик не дуже помилився.

В деяких західно-німецьких та європейських колах числяться з можливістю скорого повторення корейських подій на терені Німеччини. Звідси натиск на конечну потребу озброєння Зах. Німеччини. Але ремілітаризація Німеччини надзвичайно складна справа. Не за-

(Закінчення на стор. 8)

УКРАЇНСЬКІ СОЦІАЛІСТИ В БОРОТБІ ЗА НАЦІОНАЛЬНЕ ВИЗВОЛЕННЯ

Не від сьогодні в частині української преси ведеться завзята пропаганда проти соціалістичного руху. Неперебірливі в засобах полеміки журналісти закидають українським соціалістам між усякими іншими «гріхами» також «національну нестійкість» і навіть «національну зраду». Атаки проти соціалістів поширилися особливо після катастрофи української державності 1920 року. Противники українського соціалістичного руху виную за нашу поразку в національно визвольній боротьбі приписували і досі приписують головно соціалістам.

Також тепер, після створення Української Національної Ради, частина української преси на еміграції не перестає ширити всякі безпідставні обвинувачення проти соціалістів. Ціль цих нападів зовсім зрозуміла: дискредитувати соціалістів, одну з активних частин УНРади, а тим самим посяти недовір'я в українським громадянстві до цієї установи і ослабити український демократичний визвольний рух взагалі.

В іншому, політично дозрілому суспільстві, така пропаганда не могла б мати успіху. Чи можливо, наприклад, в Англії або у Франції, чи тепер у Німеччині поважно виступати з твердженнями, мовляв, консерватист Черчил «більший патріот», ніж соціаліст Еттлі, що католицький провідник Бідо ліпший державник від французького президента-соціаліста Оріоля, або що прем'єр уряду Західної Німеччини Аденауер (Християнсько-суспільна партія) перевищує своїм патріотизмом німецького соціал-демократичного провідника Шумахера?

Між двома світовими війнами в Західній Україні та на еміграції українська реакційна преса, мавши значні матеріальні засоби, могла вбивати в голови молодшого покоління зовсім неправдиве уявлення про хід і обставини української визвольної боротьби перед революцією 1917 року і після неї. Тому доводиться знову і знову братися до вияснення дійсного стану речей.

Відома річ, що кожна боротьба за національне визволення має також свою соціальну (суспільно-господарську) основу. Боротьба за волю нації обіймає собою стремління різних верств суспільства до поліпшення свого політичного й господарського стану: політичні групи борються за те, щоб усунути чужу владу і самим вяти провід у своєму народі, в самостійній державі. Робітники й селяни поневоленої нації сподіваються поліпшення своєї долі в незалежній державі, інтелігенція хоче позбутися конкуренції і непро-

ханої опіки пануючої нації в культурному процесі та в адміністративному апараті.

Всюди в національно-визвольних рухах 19-20 століть помітно соціальну основу, причім на перше місце в цих рухах вибиваються соціалістичні групи. Так було в Італії в середині 19 віку, коли велику ролю відіграв у боротьбі за державне визволення соціалістичний провідник Мадзіні. Так було в польському визвольному русі в другій половині 19 віку і в початку 20 століття (Болеслав Лімановський і Польська Соціалістична Партія). Подібний розвиток бачимо в чехів (соціаліст Масарик), у грузинів, вірменів, у балтійських народів і т.д. В наш час, напр. Індонезія здобула державну незалежність під проводом соціалістів.

Не інакше було в нас на Україні. В наш час не можемо задовольнитися національно-політичною програмою Мих. Драгоманова. Однак для своєї доби це був великий крок уперед, бо Драгоманів перший між українцями показав, що національне визволення треба оперти на соціальній програмі і на політичній організації та боротьбі мас. Драгоманів мав довгий спір з «українофілами» із київської «Старої Громади», що цуралися політики й соціалізму в тій надії, що політичною поміркованістю вдасться примирити царське «начальство» з українським культурницьким рухом.

Перша українська соціалістична масова організація — Українська Радикальна Партія — заснована 1890 р. з почину Драгоманова, Івана Франка та Мих. Павлика, поставила домагання державної незалежності України. 1895 року соціаліст Юдіян Бачинський у своїй праці «Україна Ирредента» (Невизволена Україна) дав цікаве економічне обгрунтування ідеї незалежної, соборної України. Ідею національної незалежності прийняла й перша українська політична партія на Наддніпрянщині — Революційна Українська Партія, що від 1905 року мала назву — Українська Соціал-Демократична Робітнича Партія.

Українським соціалістам довелося відбутися тяжку боротьбу з імперіалістичними, хоч і одягненими в псевдо-космополітичні шати стремліннями російських та польських соціалістичних груп. Боротьба велася за незалежність українських соціалістичних і професійних організацій від російських та польських соціалістів. Українським соціалістам довелося виступити в теорії національного питання і в практиці організованого політичного та професійного руху проти російського та польського централізму.

Імена українських соціалістів — Михайла Грушевського, С. Петлюри, Микити Шаповала, Володимира Старосольського, Ольгерда Бочковського, Миколи Порша, Юліана Бачинського, Миколи Ганкевича, Льва Юркевича і інших, загально відомі, і їх великої заслуги для наукового угрунтування української національної справи в погляді демократії і соціалізму не можна заперечувати.

За революції 1917 року, в боротьбі за автономію України, а потім за незалежну Українську Народну Республіку, українські соціалістичні партії відіграли історичну роль. Нехай «суворі критики» нашої революції 1917 року поставлять собі питання: Що було б з українським рухом у 1917 році, коли б Україна не мала тоді своїх соціалістичних партій?

Без соціалістичних програм і кличів не було тоді ніякої можливості впливати на маси. Про це свідчать факти. Націоналістична «Народна Українська Партія», заснована 1902 р. Миколою Міхновським, прийняла після революції 1917 р. назву — «Українська Партія Самостійників-Соціалістів». Ліберальне Товариство Українських Поступовців назвалося після упаду царської влади Українською Партією Соціалістів-Федералістів (провідники: Сергій Єфремов, Андрій Ніковський, Дмитро Дорошенко і ін.).

В. Липинський, пізніший теоретик українського монархізму, не виявив достатнього розуміння суті українського революційного процесу, коли глузував у своїх писаннях на еміграції, мовляв, соціалісти притягали народні маси до національної ідеї кличами земельної реформи: «Україна-десятина»... Ясна річ: тисячодесятинні поміщицькі господарства, що жили визиском тяжкої праці селянина, не могли захопити українських мас. Це показала жалюгідна катастрофа поміщицького режиму П. Скоропадського 1918 року, зметеного українським революційним рухом під проводом соціалістів.

При всіх своїх фантастичних ідеях навіть Гітлер виявив у своїй книзі «Моя боротьба» далеко глибше розуміння ваги соціального моменту в житті народів: щоб удержати народні маси при національній ідеї, ніяка соціальна ціна не є завелика, — писав творець німецької «Третьої імперії».

Було б наївним самохвальством твердити, що українські соціалісти не мали помилок. Це тільки наші вороги демократії ведуть пропаганду, мовляв, вони все робили добре і мали прекрасну «ідеологію», але чомусь ніякої держави не збудували. Слід пам'ятати, що Українська Народна Республіка, проголошена під проводом соціалістів, упала не в наслідок тих чи інших ідеологій та помилок, а через надзвичайно тяжкі обставини внутрішні й міжнародні того часу. Наприклад, Українська Народна Республіка в 1919 році мусіла вести бо-

ротьбу на всіх своїх кордонах, армія наша не мала зброї, постачання, медикаментів, не було ні одної держави в світі, що хотіла б бачити Україну вільною і незалежною. Утіхою для наших патріотів було, що в серпні 1919 року міжнародна Соціалістична Конференція в Люцерні ухвалила резолюцію прихильну до незалежної Української Народної Республіки, але в той час соціалістичні партії не мали великого впливу на політику західних великих держав. Вінстон Черчил і Жорж Клемансо помагали російській «білій» армії Денікіна.

При кінці 1919 року нерозважність «буржуазних» провідників привела Українську Галицьку Армію до катастрофи. Консервативно настроєні провідники галицького уряду поклали надії на російську армію Денікіна, як союзницю в боротьбі проти Польщі (Є. Петрушевич, В. Панейко, О. Назарук і ін.) Але і в тих надміру тяжких обставинах українські соціалісти, вірні ідеям демократії, не припинили боротьби за незалежність України. Про це свідчать славні події Зимового Походу (6.12.1919 — 5.5.1920), під політичним проводом соціалістичного уряду Української Народної Республіки. В той час провідники на десять років пізніше створеної Організації Українських Націоналістів (Є. Коновалець, А. Мельник і ін.) вирішили, що дальша боротьба «безвиглядна». Тому вони не пішли в Зимовий Похід і виїхали за кордон. Не треба забувати, що теоретик націоналістичного фашизму Д. Донцов спокійно проживав за кордоном у той час, коли наш народ кривавився в тяжкій боротьбі за волю, головню під проводом українських соціалістів. Самі російські комуністи ствердили, що 1919 р. 80 відс. усіх повстанських провідників на Україні належали до Української Партії Соціалістів Революціонерів. (Дело Української Партии Социалистов-Революционеров: Київ 1921).

Після поразки нашої боротьби за незалежність в кінці 1920 р. українські соціалісти — учасники міжнародних конгресів, — нерозумно ставили українську проблему перед світовою опінією. І тепер в демократичному і соціалістичному світі можемо знайти щирих прихильників нашої визвольної ідеї, коли будемо твердо стояти на позиціях демократії, не відхиляючись в бік правого чи лівого тоталізму.

Нині кожна українська реакційна група засуджена на полі міжнародної політики на безплідність, хочби декому і вдалося «пресовими конференціями» в ласими сенсацій журналістами попасти на мить на сторінки чужої преси. Бо треба пам'ятати, що не фантастична писанина сенсаційних репортерів, а тверезо-критичні висновки знавців-спеціалістів у різних міністерствах дають матеріал і напрям політиці чужих урядів щодо України.

Українська Соціалістична Партія, що об'єднала в собі основні течії українського соціалі-

лістичного руху, виступає з новими силами, з оновленою програмою, до дальшої боротьби за волю і право народу. У відносинах до інших народів і до їх соціалістичних партій українські соціалісти не мають націоналістичного упередження. Мірою нашого ставлення до них є і буде відношення чужих соціалістичних партій до права українського народу на національну незалежність. Бачимо, як політична думка в різних країнах шукає розв'язання великих і міждержавних проблем сучасності проектами наддержавних і міждержавних союзів і об'єднань. Ми повинні однак пам'ятати, що насамперед мусимо стати вільними і незалежними, а тоді буде наш народ сам рішати свою долю і свої відносини з іншими націями.

Накинута згори «федерація» була б таким самим порушенням демократичного права народу, як і інші форми національного поневолення.

Голі слова про «спільний котел» нас не можуть переконати: українські соціалісти борються в першу чергу за те, щоб український народ міг бути вільним господарем на своїй землі. Тільки в цього становища можемо говорити про дальші взаємовідносини України з ближчими й дальшими сусідами.

До цього нас зобов'язують страшні, небувалі в історії жертви, які поклав наш народ у боротьбі за волю, в голодових катастрофах, в засланнях під терористичним режимом Російської большевицької імперії. Наше головне завдання: визволитися від комуністичної російської тиранії і не допустити до відновлення чужого панування над українським народом.

Від Кореї — до Німеччини. (Закінчення)
буваймо, що це дуже непопулярна ідея у всіх європейських країнах, де за останньої війни стояв чобіт німецького вояка. Правда, у східній зоні відбувається скорим темпом ремілітація за допомогою советських інструкторів, але на те, щоб повторити корейські події — без ризику вибуху війни проти Москви та її сателітів.

Світової війни Сталін ще, безумовно, не хоче — і для підготовки до нової «Кореї» в Європі потрібно Кремлеві у Східній Німеччині ще майже однорічної роботи. Здається нам, що для створення сильного європейського фронту проти загрози з боку советського імперіялізму треба у першій мірі — побіч модерно озброєних армій — спільної реалізації політики соціальної справедливості, повного затrudнення робітничих мас, побороювання соціальних нерівностей. Для такої концепції належало б зреформувати плян Шумана, який легко може стати приватно-капіталістичним картелем важкої промисловості. Також ідея Об'єднаної Європи вимагає створення ясної концепції в економічній та соціальній галузі, вимагає нівеляції різниць у життєвому рівні різних країн, покінчення з конкурентною боротьбою промисловості поодиноких країн, вимагає пляновості європейського виробництва, соціального поступу. Та передовсім ідея Об'єднаної Європи вимагає прогресивної думки об'єднання не тільки частини, але цілої, отже й тої частини Європи, яка сьогодні підбита Москвою. Тільки в такому дусі Європа зможе успішно протиставитись загрози московського імперіялізму та відновити свою єдність.

БЕО

Соціалістичний рух

УСТАНОВЧА КОНФЕРЕНЦІЯ УСП

В історії українського соціалістичного руху сталася подія великої історичної ваги.

Головна Управа Союзу Українських Соціалістів скликала 25-26 березня 1950 року Установчу Конференцію, в якій взяли участь представники соціалістичних партій, що були об'єднані в СУС, а саме:

Української Соціалістично-Радикальної Партії,

Української Соціал-Демократичної Партії,
Української Партії Соціалістів-Революціонерів,

Української Соціал-Демократичної Робітничої Партії та поодинокі соціалісти, які до СУС не належали, але стоять на позиціях демократичного соціалізму.

Конференція відбулася під керівництвом президії в складі: голови — т. Гр. Денисенка,

заступника голови — т. О. Волинця й І. Поповича, секретарів — тт. В. Вергуна й В. Ривака. За два дні напруженої праці Конференція виконала широку програму, що складалася з таких завдань:

1. Відкриття Конференції та вибір президії;
2. Міжнародна ситуація й завдання українського соціалістичного руху — доповідь П. Феденка;
3. Внутрішня ситуація й українська визвольна боротьба — доповідь В. Діберта, І. Лучишина та В. Ривака;
4. Український професійний робітничий рух на чужині — доповідь А. Чернецького;
5. Державний Центр УНР і позиція українських соціалістів — доповідь Гр. Денисенка;
6. Дискусія по рефератах;
7. Злиття українських соціалістичних організацій в єдину партію (програма, організаційний статут і декларація) — доповідь С. Довгаля;

8. Дискусія в справах програми, статуту і декларації та їх ухвалення;

9. Приняття резолюцій;

10. Видавничі справи;

11. Вибори керівних органів партії;

12. Вільні внески й закриття Конференції.

Конференцію вітали листами й телеграмами дружні організації та визначні діячі: А. М. Лівницький, президент УНР, голова УНРади проф. Б. Іваницький, делегація УРДП в складі відомого письменника й члена ЦК партії І. П. Багряного та І. Дяченка, Др Л. Макарушка листом від УНДО, проф. М. Олексій і редактор М. Лівницький від УНДС. Листом привітав Конференцію голова Виконного Органу проф. І. Мазепа, який тоді був недужий і не міг взяти участі в конференції.

А. М. Лівницький у своєму листі до конференції УСП, між іншим, зазначив:

„Всі соціалістичні організації, що дотепер були об'єднані в Союзі Українських Соціалістів, в минулому мали великі заслуги перед нашою визвольною справою. Зокрема і особливо, коли б у 1917 не було українських соціалістів-революціонерів і українських соціал-демократів, не було б тих етапів нашої державності, які дотепер є підставою визвольної боротьби і певності в перемозі. Коли б не було незабутньої Української Революційної Партії, одним із фундаторів якої я мав честь бути, не було б кому виховати ті патріотичні кадри, що під час наших визвольних змагань відіграли таку велику ролю.

Вітаючи Вашу історичну конференцію, я глибоко вірю, що єдина соціалістична партія буде мати велике значення в справі національного й соціального визволення нашої змученої України”.

І. П. Мазепа в своєму листі до з'їзду написав:

„Цю конференцію маємо вважати завершенням того процесу об'єднання українських соціалістів, що почався вже в добу між двома світовими війнами. Українські соціалісти, після великого розпорощення своїх сил, спричиненого пануванням антидемократичних ідеологій, повинні в цей відповідальний момент ще тісніше об'єднатися і створити одну міцну українську соціалістичну організацію, з однією назвою і однією програмою.”

Організація „За Волю України“ — Відділ в Нью-Йорку за підписами голови Олексія Матейка і секретаря Остапа Павлова-Білозерського — „вітає конференцію СУС і бажає вашим нарадам якнайкращих успіхів для добра всього українського працюючого народу. Зокрема наша організація бажає могутнього росту ваших сил для солідарної акції і боротьби на правдивих демократичних засадах проти всякого тоталітаризму в світі і у власному суспільстві та в головному ж проти людоїдної диктаторської системи московського комунізму і його насильної терористичної влади на рідних землях...”

Від „Вільної Громади“ в Рочестері, за підписом В. Іванціва, голови, і В. Гавриляка, секретаря:

„Наші поступові громадяни, зорганізовані в Рочестерським освітньо-політичним гуртку „Вільна Громада”, отсим посилають Вам щирий товариський привіт та побажання успіху в праці з'їзду СУС... Ми раді, що на порядку нарад Вашого з'їзду є справа повного об'єднання всіх українських соціалістичних партій в одну партію і щиро бажаємо

успіху при переведенні в життя того наміру. В спромозі наших сил ми піддержимо Вас, товариші, у Вашій боротьбі за демократичні, політичні і господарські принципи та за національне визволення з-під комуністичної диктатури...”

Українська Робітнича Організація в Канаді за підписами В. Хвалибога, голови, і Т. Кобзеля, секретаря, писала:

„З нагоди Вашого важливого з'їзду під теперішній час посилаємо Вам наше палке привітання від Української Робітничої Організації в Канаді. Бажаємо Вам повних успіхів у Ваших нарадах для добра нашої батьківщини України. Ми солідаризуємося з Вами в боротьбі за краще життя робітників і селян та за визволення України з пазурів кремлівських Джингіз-ханів...”

Від **Українського Просвітнього Товариства з Дітройту, Америка**, за підписами Микити Ковальчука і Михайла Шавали: Товариство „вітає З'їзд СУС в Авгсбурзі і бажає йому успіхів у нарадах. Зосібна вітає з видужанням тов. Ісаака Мазепу і бажає йому від нашої громади, щоб він ще довго прожив для добра українського народу. Вітаємо історичне злиття всіх соціалістичних партій в році 1950 і бажаємо, щоб програма нашої з'єдиненої партії була так зложена, щоб вона мала вікову цінність. Бажаємо учасникам конференції, щоб усі вони дїждалися повороту на рідну землю і змогли ще реалізувати програму партії на рідній землі. Ми обцяємо Вас піддержувати морально й матеріально на американській землі.”

Свої привіти прислали: редактори «Народної Волі» (Скентон, США) М. Стахів і Д. Корбутяк, В. Лисий із Дітройту, Л. Чикаленко з дороги до США, Л. Шрамченко, що не міг бути на з'їзді через недугу, Б. Мартос та інші.

Секретар **Британської Партії Праці** Денис Гілі в листі з 15 березня 1950 писав:

„З доручення Національної Екзекутиви Партії Праці хочу Вам подякувати за ваше запрошення прибути на Конференцію Союзу Українських Соціалістів в Авгсбурзі... Дуже жалкуємо, що у нас нема змоги послати свого представника з цієї нагоди. Ми раді однак послати з цього приводу наші найліпші бажання успіху вашій конференції.

З братерськими привітаннями, Ваш щирий Денис Гілі.”

Генеральний секретар **Голяндської Партії Праці** Е. Ф. Альбрехт до Конференції УСП між іншим писав:

„На жаль ми не мали змоги послати на Вашу Конференцію нашу делегацію. Сподіваємось, що Ваша Конференція пройшла успішно. Ми були б раді одержати від Вас короткий огляд нарад Конференції, за що Вам наперед дякуємо.

З соціалістичним привітом за Партію Праці Е. Ф. Альбрехт.”

Від **Шведської Соціал-Демократичної Партії**:

„Дорогі товариші, Дякуємо за Ваше дружнє запрошення на Конференцію в Авгсбурзі 25-26 березня, але жалкуємо, що ми не в стані послати нашу братню делегацію. З соціалістичними привітаннями, Ваш щирий Кай Вйорк, секретар для міжнародних справ.”

Від **Литовської Соціал-Демократичної Партії** звернувся до Конференції УСП найстарший член литовського парламенту і член уряду Литви Й. Камінкас:

„Дорогі товариші,

З щирим братнім чуттям Центральний Комітет Соціал-Демократичної Партії Литви на чужині вітає Об'єднуючий З'їзд Соціалістів України і бажає йому найкращого успіху з'єднати всі соціалістичні сили Вашого многостраданного народу.

Довголітня боротьба за ідеали соціалізму в минулому нехай буде запорукою Ваших нових досягнень у майбутньому, завершуючи 50-літній ювілей соціалістичної праці серед українського народу створенням єдиної Соціалістичної Партії України.

Нас об'єднує спільне завдання боротьби за ідеали соціалізму, боротьба за визволення наших країн з-під ярма московського більшевизму, за новий устрій життя наших визволених країн. Непохитно вірять в свободу і політичну незалежність України й Литви, високо оцінюючи братню співпрацю наших партій тепер і в будучині, від імені Соціал-Демократичної Партії Литви висловлюю Вам, дорогі товариші, сердечне бажання міцно з'єднатися ідейно і спільними силами вести український народ до волі і до здійснення соціальної демократії в свободній, демократичній Україні."

Соціалістична Унія Середньої і Східної Європи привітала телеграмою з Лондону:

"Братерські привіти вашій Конференції і бажання повного успіху для вашого об'єданого руху в боротьбі за нашу справу. Вілем Бернад."

Від Польської Соціалістичної Партії:

"Найкращі бажання для Вашої Конференції від польського соціалістичного руху. Заремба, голова Делегації ППС закордоном."

Іменем **Соціалістичної Партії Латвії** телеграмою привітав УСП один із провідників латвійського соціалістичного руху Бастианіс:

"...Сердечно вітаємо українських товаришів і бажаємо сили і витривалости в боротьбі за відновлення самостійної України в союзі вільних народів."

В своїй привітальній промові І. П. Багрянний побажав повного успіху в праці Конференції та підкреслив спільні завдання в боротьбі за самостійну соборну Українську Народну Республіку, в якій народ мусить бути повним господарем у своїй державі. Боротьба за національне й соціальне визволення України з під більшевицького тоталітарного режиму — мета УРДП і це нас єднає в одному визвольному фронті в УСП.

Від українських професійних і соціалістичних організацій у В. Британії привітав т. О. Волинець, який у своїй промові й додатковій доповіді подав докладну характеристику життя й настроїв українського робітництва в Англії.

Голова конференції Гр. Денисенко вгадав імена учасників українського соціалістичного руху, що впали жертвами більшевицького терору, від рук німецьких нацистів або переможені недугами. Вставши з місць, члени слухали імена українських соціалістів, що відійшли у вічність. Вони виконали неважкі діла в українському визвольному русі, імена їх: М. Грушевський, Володимир Старосольський, Порфір Буняк, Іван Кушнір, Карло Коберський, Семен Жук, Роман Домбчевський, Дарія Старосольська, Іван Романченко, Марія Феденко, Іван Макух, Іван Кобилецький, Омелян Ба-

чинський, Петро Костюк, Степан Брикович, Микита Шаповал, Остап Коберський, Михайло Сеньків, Аркадій Животко, Микола Шаповал, Ольгерд Іполіт Бочковський, Юрій Дараган, Антін Нивинський, Валентин Садовський та багато інших.

Доповіді за наведеною програмою й дискусії по змісту їх відбувалися два дні до пізньої ночі. Цікавий зміст того матеріялу подекуди охоплюють постанови, резолюції та проголошення Конференції, частину яких подаємо нижче. В дискусіях взяли участь тт.: Волинець, Чернецький, Лучишин, Демиденко, Гусак, Ривак, Феденко, Довгаль, Вергун, Денисенко, Турчманович, Попович, Котович, Діберт, Ничка, Б. Феденко та ін. В своїх програмових доповідях і в дискусіях товариші багато присвятили уваги сучасним течіям соціалістичного руху та стремлінням його в поодиноких країнах до ідеологічного синтезу й організаційної єдності. Вже давно пройшов соціалістичний рух стадію сектанства й фанатичної боротьби, відходить у забуття спір марксистів і народників, а сам Карло Маркс перестав бути недоторканим і безпосильним богом. У світлі сучасної соціологічної критики безглуздо звучать догми й абсолюти та свідчать про науково теоретичну відсталість більшовиків, що немов дикуни канонізують та збожнюють, роблять безпомилковими Леніна й Сталіна, як то свавільно робили колись для свого звеличення східні деспоти-фараони, хани й цісари. Світовий демократичний соціалізм у своїй теоретичній та ідеологічній побудові спирається на християнські основи етики, на здобутки природничих і суспільних наук, на величезний досвід робітничого політичного й професійного руху та не змовами й терором приходить до влади, а з волі свідомих трудових мас, які невинно прямують до корінної перебудови суспільства, перебираючи до своїх рук провід державами, міняючи цілу соціальну структуру суспільства, коли капіталістичний лад відмирає, а натомість приходить форма усупільненого господарства. Культурне суспільство досягає змін і соціальних поліпшень без убивств і концентраційних таборів.

За браком місця не наводимо змісту доповідів та дискусій, але сподіваємось, що товариші, які підносили оригінальні думки й проблеми, опрацюють їх у формі статей і помістять на сторінках «Вільного Слова». Одним з найголовніших завдань Конференції — це обміркування й ухвалення програми, проект якої виробив т. С. Довгаль, і ухвалення організаційного статуту, проект якого виготовив т. Гр. Денисенко. Обидва проекти Конференція прийняла одноголосно та доручила ЦК УСП остаточно їх проредагувати й видати друком.

Свою доповідь про єдину програму УСП т. Довгаль закінчив пропозицією, щоб після дискусій і доповнень та можливих змін програму прийняти, а для праці й боротьби за здій-

снення її постулятів створити з усіх українських партій демократичного соціалізму єдину **УКРАЇНСЬКУ СОЦІАЛІСТИЧНУ ПАРТІЮ** з єдиною програмою й організаційним статутом.

Найурочистішим моментом Установчої Конференції була хвилинка, коли голова т. Денисенко проголосив, що від нині всі партії й течії демократичного соціалізму, які були об'єднані в Союзі Українських Соціалістів зливаються в одну Українську Соціалістичну Партію з спільною програмою й організаційним статутом, то всі присутні встали в місьць і довготривалими оплесками виявили свою згоду.

Конференція вислухала доповідь про діяльність представників УСП в УНРаді та у ВО й висловила довір'я та подяку за їх працю; прийняла ухвалу, якою визначила позиції українських соціалістів, ухвалила видавати свій пресовий орган «Вільне Слово». Багато уваги Конференція присвятила справі співпраці УСП з українськими демократичними партіями, вважаючи необхідним зміцнити її надалі в інтересах перемоги демократичних сил та для успішної боротьби за національно-державне визволення.

Конференція підтвердила дотепершню лінію непримиренної боротьби соціалістів проти

реакційних, тоталітарних сил большевицьких і фашистівських, розкриваючи їх маскувані свої діяльності і намірів «демократичними» гаслами. Професійні справи у вичерпному рефераті поставив перед Конференцією т. А. Чернецький та виготовив внески, що й були ухвалені. Матеріяли про Установчу Конференцію ухвалено виготовити в світових мовах і вислати соціалістичним партіям, об'єднанням у КОМІСКО та в Соціалістичній Унії Середньої та Східної Європи.

Конференція обрала Центральний Комітет УСП, до якого ввійшли та функції між собою поділили так: голова — Гр. Денисенко, заступник голови й уповноважений на В. Британію О. Волинець, Панас Феденко — генеральний секретар і зовнішні зносини, І. Мучишин — організаційні справи, С. Довгаль — преса й інформація, Антін Чернецький — професійні справи, І. Попович — фінансові справи, Б. Феденко — справи молоді, І. Мазепа — без окремих функцій. До Контрольної Комісії обрано: Василя Діберта, Павла Котовича й Григора Ничку.

Конференція ухвалила цілий ряд резолюцій, в яких найголовніші подаємо в цьому числі

РЕЗОЛЮЦІЇ

I. В міжнародних справах

Установча конференція Української Соціалістичної Партії стверджує, що розгромлення нацистичного та фашистівського імперіялізму в другій світовій війні не розв'язало великих проблем політичного і господарського життя окремих народів і не дало людству почуття безпеки для дальшого поступу і мирного розвитку. Імперіялістичну ідею панування над світом після поразки фашизму і нацизму хоче здійснити деспотичний комуністичний уряд СССР.

Спираючись на давні імперіялістичні традиції царської Росії, сучасний московський большевицький уряд, для легшого досягнення своїх цілей, свідомо намагається гальмувати відбудову світового господарства, вороже ставиться до соціальних реформ в демократичних країнах, та особливо соціалістичної перебудови в передових демократичних державах Західної Європи, силкується всякими способами підірвати демократичний розвиток народів і послідовно змагає до ширення між ними ненависти, ворожнечі та анархії. Політика російського большевицького уряду, вживаючи безсоромно-брехливої пропаганди, готує шляхи і засоби для дальших спроб большевицької Москви здійснити свої імперіялістичні цілі у відповідний момент через воєнну агресію. Імперіялістична агресивна політика російського комуністичного уряду в теперішній момент — це найбільша загроза для цілого світу і свободи всіх народів.

Народи вільних демократій можуть з успіхом протиставитись большевицькій загрозі тільки безупинним змаганням за соціальну справедливість і піднесенням добробуту всіх трудящих; тільки шляхом тісної співпраці між всіма вільними народами світу, на основі пошани незалежності і свободи

всіх націй — великих і малих — тільки шляхом активної і солідарної протидії плянам московської воєнної агресії і рішучої спільної боротьби проти російського імперіялізму.

Установча Конференція Української Соціалістичної Партії з признанням вітає успішну працю Вільних Професійних Робітничих Союзів в різних країнах, а зокрема творчу діяльність Міжнародного Вільного Союзу Професійних Спілок в обороні й охороні прав та здобутків трудящого люду і в його боротьбі проти комуністично-большевицьких розкладових впливів.

Установча конференція Української Соціалістичної Партії засилає свій привіт соціалістичним організаціям світу з побажанням успіхів у їх змаганнях за справедливу перебудову суспільно-господарського ладу та за зміцнення демократії. Конференція вітає об'єднання робітничих партій у Комітеті Інтернаціональної Соціалістичної Конференції (КОМІСКО) та в Соціалістичній Унії Центрально-Східної Європи і щиро підтримує їх в боротьбі за волю народів та здійснення політичної і господарської демократії в цілому світі.

Установча Конференція Української Соціалістичної Партії відзначає успіхи соціалістичних урядів Великої Британії, Скандинавських країн та інших демократичних держав. Зокрема політика соціалістичного уряду Англії у відношенні до раніше колоніальних народів Британської імперії творить нову добу в історії людства: давши свободу народам Азії, британський соціалістичний уряд здобув для Англії нових приятелів у світі і зміцнив ідею міжнародної солідарності трудящих.

Беручи на увагу особливо небезпеку російської большевицької агресії, Установча Конференція Української Соціалістичної Партії вітає спроби ство-

рення Союзу Вільних Народів Об'єднаної Європи, куди має належати також вільна демократична Україна. Тільки єдиний боєвий фронт світової демократії може побороти російський комуністичний імперіалізм та врятувати свободу людства перед більшовицькою тиранією і безвихідним рабством.

Установча Конференція Української Соціалістичної Партії закликає своїх членів та українських робітників в різних країнах світу до активної спільної праці з робітничими політичними і професійними організаціями в країнах їхнього перебування.

II. До внутрішньої української ситуації

Установча конференція Української Соціалістичної Партії стверджує:

1) Український народ в час першої світової війни, за Української Революції, в роках 1917-1919, власною силою і волею під політичним проводом українських соціалістів здійснив своє право на державну незалежність, створивши самостійну Українську Народну Республіку і з'єднавши українські землі в єдину соборну українську державу.

Імперіалістичний похід проти Української Народної Республіки з боку „червоної” комуністичної і „білої” монархістичної Росії та сусідніх західних держав примусив Українську Республіку до тяжкої війни на всіх фронтах. Український народ в тій, майже трьохлітній війні, 1917-1920 років, залишений цілим світом без усякої допомоги, втратив свою державну самостійність. Його землі були окуповані збройними силами більшовицької Росії та інших держав.

2) Демократична Україна в збройній боротьбі за свою свободу проти більшовицької навали була в роках 1917-1920 найбільшим забором проти комуністично-російської небезпеки, яка вже тоді загрожувала Західній Європі. Байдужість або навіть ворожість західних великодержав до тодішньої збройної боротьби Української Народної Республіки проти нападу більшовицької Москви, і підтримка західними державами (Англія, Франція) російського монархічно-реакційного походу Денікіна і Врангеля та Польщі проти України, привели до перемоги комуністичної Росії над Україною і скріпили тоді стратегічні позиції Росії на півдні, настільки чого відбуваються і на сучаснім положенні в світі.

3) Мілітарна поразка і втрата своєї державної самостійності не зломали сили духа українського народу в його визвольних стремліннях. Боротьба за соціальне та національно-державне визволення не припинялась впродовж трьох десятиків літ. Не припиняється вона й тепер проти російського комуністичного імперіалізму.

4) Визвольні ідеї боротьби за незалежну і самостійну Українську Народну Республіку, соціальний, економічний, культурно-національний і політично-державний зміст цих ідей, настільки увійшли (і входять далі) в свідомість трудових мас українського народу, що окупаційний російсько-комуністичний режим мусів і мусить приховувати дійсну сутність своєї колоніально-грабіжницької політики під маскою фіктивної української радянської соціалістичної республіки (УРСР).

Ця так звана українська соціалістична республіка, створена більшовицькою Росією в протизаконну Українській Народній Республіці для фальшування волі українського народу і обману зовнішнього світу, (УРСР) є нічим іншим, як тільки експозитурою терористичного апарату в Україні, керованого совєтською владою з Москви.

5) Досвід боротьби українських трудових мас з комуністично-більшовицьким режимом (і поглиблення цього досвіду та суспільно-національної підготовки), а також зміна за останні десятиліття в суспільно-професійній структурі українського народу зі зростом молодих фахово-освічених елементів, з

новим сприятливим відношенням українського населення в містах і селах, — це все приводить до зміцнення українських національних сил, як головної передумови для продовження дальшої боротьби і її успішного завершення.

6) В другій світовій війні збройне суперництво за територію України двох тотальних імперіалізмів — фашистівської Німеччини і комуністичної Росії, поставило Україну в трагічне положення.

Будь яка політична та мілітарна співчинність українських груп з воюючими сторонами на території України, однаково ворожими до українських визвольних стремлень, — німецьким нацизмом, за яким пішли українські націоналісти та германофіли, чи російським більшовизмом, в ряди якого покірно стали українські комуністи та русофіли — шкідливим і безвідповідальним кроком, який неминуче мусів привести до банкрутства політичних орієнтацій цих груп. Перемога одної чи другої сторони — Німеччини або Росії — однаково залишала Україну в дальшій неволі. В тім часі всі українські зусилля, на всіх відтинках і всіх ділянках, неминуче мусили бути спрямовані на спроти і самоохорону проти фізичного знищення ворожими силами українського народу.

Друга світова війна закінчилась „з'єднанням” земель України в одній тотальній соборній неволі московсько-більшовицького імперіалізму.

7) Не вважаючи на сучасний більшовицький жорстокий терор, масові заслання до сибірських таборів невольничої праці, та не вважаючи на нечужаний колоніальний визиск, український народ тепер і далі не перестав боротися за свою свободу, яку хоче здійснити в своїй демократичній соборній самостійній українській державі.

Моральні сили цього впертого спротиву проти московської диктатури черпає український нарід із своєї європейської демократичної культурної традиції, його любови до свободи людини й громади, та із традицій боротьби за соборну і самостійну Українську Народну Республіку.

8) Українська визвольна боротьба для остаточної перемоги, з повним досягненням її визвольних цілей та тривалим закріпленням здобутих позицій вимагає в першу чергу всебічної організації внутрішніх сил всього українського народу і доцільного та планового використання цих сил внутрі й назовні у відповідний момент за сприятливої ситуації для визвольної української всенародної революційної акції:

Часткові, роз'єднані окремі збройні виступи проти сильного російсько-більшовицького ворога не можуть гарантувати тривалого успіху і приносять тяжкі жертви, що підривають фізичне буття укр. народу.

9) УСП, в своїй боротьбі за національну незалежність, щиро співпрацює з усіма українськими демократичними організаціями, але рішучо поборює руйнівницьку роботу різних тоталітарних, реакційних груп, як шкідливу і згубну для демократичного розвитку українського народу. Зокрема Конференція УСП засуджує тероризм націоналістичної тоталітарної групи Бандери, її безвідповідальні претенсії виступати іменем борців за волю нашого народу в Україні та її безвідповідальні виступи за кордоном.

Авантюризм і тероризм націоналістів з-під стягу Бандери приніс і приносить українському визвольному рухові величезні моральні й матеріальні шкоди, а тому Конференція УСП кличе всіх чесних українців до рішучої, організованої відсічі антинародній, руйнівницькій роботі цієї групи.

Передплачуйте

«Вільне Слово»!

КОМУНІКАТ

ПРЕЗИДІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ

Дня 26-27 серпня відбулося в присутності Пана Президента УНР А. Лівницького чергове засідання Президії УНРади разом з Виконним Органом.

Засідання Президії пройшло під знаком успішного завершення формування нового складу Виконного Органу УНРади під головуванням проф. Д-ра Ісаака Прохоровича Мазепи. Заслухано звіт в. о. Голови Виконного Органу попереднього складу Д-ра Макарушки.

По оголошенні декрету Пана Президента про призначення нового Виконного Органу, члени його склали присягу. Після того було заслухано експозе Голови В. О. проф. Д-ра Ісаака Мазепи та відбулася широка дискусія щодо напрямних політики Виконного Органу.

В дальших справах Президія схвалила внески Регуляміново-Мандатної Комісії про доповнення складу членів Національної Ради представниками продиноких фракцій замість тих, що виїхали в Європи чи вибули в інших причин. Також було доповнено склад деяких комісій УНРади.

Президія УНРади постановила скликати в листопаді 1950 року Третю сесію УНРади для обговорення і вирішення ряду важливих чергових завдань українського Державного Центру.

Склад нового Виконного Органу

На основі декрету Президента А. Лівницького Виконний Орган УНРади зформовано в такому складі:

Голова Виконного Органу — Ісаак МАЗЕПА (УСП)

Заступник Голови і Виконуючий (з обов'язки Керівника Ресорту Закордонних справ — Степан ВИТВИЦЬКИЙ (УНДО)

Заступник Голови — Іван БАГРЯНИЙ (УРДП)

Заступник Голови і член Виконного Органу для окремих доручень в справах зовнішніх — Дмитро АНДРІЄВСЬКИЙ (ОУН)

Керівник Ресорту Внутрішніх справ — Василь ГРИГОРЕНКО (УРДП)

Керівник Ресорту Військових справ — Микола КАПУСТЯНСЬКИЙ (ОУН)

Керівник Ресорту Фінансів — Любомир МАКАРУШКА (УНДО)

Керівник Ресорту Народного Господарства — Спиридон ДОВГАЛЬ (УСП)

Керівник Ресорту Преси і Інформації — Микола ЛІВИЦЬКИЙ (УНДС)

З уваги на складність сучасної міжнародної ситуації і в огляду на можливість змін умов майбутньої праці Державного Центру УНР, при-

значено трьох заступників Голови Виконного Органу УНРади.

Справи ресортів Освіти і Віроісповідань та Юстиції тимчасово перебуватимуть під керівництвом Президії Виконного Органу, а виконання обов'язків Державного Секретаря доручено С. Довгалеви.

III. Резолюції в справах робітничого професійного руху серед української еміграції

1) Установча Конференція УСП закликає всіх робітників українців включитися в робітничі вільні професійні спілки в країнах, де доводиться працювати. УСП закликає українських робітників разом з усіма робітниками, об'єднаними в Міжнародному Союзі Вільних Профспілок, вести одну робітничу політику та дотримуватись робітничої солідарності.

2) Конференція УСП закликає українських робітників згуртуватись у профспілках та вибрати зпоміж себе комітет, який заступав би українських робітників у професійно-робітничому рухові перед центральними профспілками даної країни та дбав про їхні культурні інтереси і репрезентував українських робітників у краєвих і центральних союзах профспілок та в міжнародному об'єднанні робітничого професійного руху.

3) Всі українці, члени профспілок, повинні користуватись своєю участю у професійному робітничому рухові для пропаганди соціальних та національно-державних змагань українського народу в боротьбі проти російського большевицького імперіалізму. Цю роботу має очолювати й давати напрямні комітет, вибраний робітниками українцями, членами профспілок на чужині.

IV. В організаційно-партійних справах УСП

1) Установча Конференція УСП констатує, що старі українські соціалістичні партії мають величезні історичні заслуги в боротьбі за визволення українського народу. Виходячи з історичного досвіду останніх десятиліть, Конференція констатує, що ідеологічні різниці й тактичні розходження настільки малі в лавах українських партій демократичного соціалізму, що на нинішньому етапі їх боротьби за українське визволення ці різниці й розходження не стоять на перешкоді до з'єднання їх в єдину Українську Соціалістичну Партію.

Свобода індивідуальної соціалістичної думки дає можливість так само вільно діяти в єдиній соціалістичній партії.

Конференція вважає, що спільний фронт об'єднаної партії буде тою силою, яка поборює тоталітарний устрій большевицького рабства та заперечує економічний хаос ліберального необмеженого капіталізму і приносить на своїх прапорах гасла соціальної справедливості, економічної організованості та політичної свободи людини, обмеженої свободою інших, у правовій демократичній державі та свободи кожної нації у виборі форми свого політичного та державного буття.

2) Конференція одностайно постановляє, що всі історичні українські соціалістичні партії, об'єднані раніше в Союзі Українських Соціалістів (СУС), а саме:

Українська Партія Соціалістів Революціонерів (УПСР),

Українська Соціал-Демократична Робітнична Партія (УСДРП),

Українська Соціалістично-Радикальна Партія (УСРП),

Українська Соціал-Демократична Партія (УСДП), зливаються в одну Українську Соціалістичну Партію (УСП) з єдиною програмою і єдиним організаційним статутом та єдиним керівним органом, обраним конференцією УСП.

Всі члени згаданих партій стають членами Української Соціалістичної партії.

3) Конференція одногослосно ухвалює спільну програму УСП та організаційний статут.

4) Конференція постановляє обрати Центральний Комітет УСП в складі 9-ти осіб і йому доручає на основі організаційного статуту УСП перевести реорганізацію українських соціалістичних сил.

5) Конференція доручає Центральному Комітету УСП видавати партійний пресовий орган.

V. Про відношення УСП до державного центру УНР та в справі представництва УСП в УНРаді

1) Установча Конференція УСП заявляє перед усім українським народом і цілим світом, що дійсним виразником волі нашого народу і законним репрезентантом державного суверенітету України є тільки державний центр Української Народної Республіки, що перебуває нині на чужині.

Конференція УСП вітає державного репрезентанта УНР в особі пана Президента А. М. Лівницького, Українську Національну Раду в особі її голови пана проф. Б. Ю. Іваницького та уряд УНР в особі пана голови Виконного Органу УНРаді проф. І. П. Мазепи.

УСП так само, як раніш Союз Українських Соціалістів, буде брати активну відповідальну участь у роботі українського державного центру і буде його підтримувати у всіх державно-визвольних змаганнях.

2) Конференція УСП, до якої вливаються на цій конференції всі партії, що входили в Союз Українських Соціалістів (СУС), постановляє перебрати УСП від СУС представництво в УНРаді. Фракція СУС в УНРаді стає фракцією УСП.

3) Конференція схвалює діяльність всіх дотеперішніх членів фракції СУС в УНРаді та членів СУС у Виконному Органі УНРаді, висловлює їм повне довіря і подяку за їхню працю в державному центрі УНР для української визвольної справи. Всіх теперішніх членів УНРаді з фракції СУС — тт. Гр. Денисенка, С. Довгала, І. Мазепу, С. Ріпецького, П. Феденка та А. Чернецького — уповноважує надалі репрезентувати УСП в УНРаді.

4) Конференція ухвалює, щоб члени фракції УСП в УНРаді по можливості перебували в країні осідку державного центру УНР.

5) Конференція уповноважує Центральний Комітет УСП при потребі змінити або доповнювати персональний склад делегатів УСП в УНРаді згідно з вимогами і приписами конституції та регуляміну УНРаді.

Міжнародна соціалістична маніфестація

20 серпня у Франкфурті відбулася Інтернаціональна Соціалістична Маніфестація, яку влаштувала німецька соціал-демократична партія. В маніфестації взяла участь соціалісти Америки, Франції, Голландії, Австрії та інших країн. Представник УСП П. Феденко мав там розмови з делегатами різних країн.

Конференція Соціалістичної Унії в Копенгагені

30-31 травня 1950 р. відбулася в Копенгагені Конференція Соціалістичної Унії Середньої та Східної Європи, до якої належать соціалістичні партії таких країн: Болгарія, Естонія, Латвія, Литва, Польща, Угорщина, Україна, Чехословаччина, Югославія. Члени Соціалістичної Унії мали нагоду бути на Конференції КОМІСКО, що відбувалася теж 1-3 червня. УСП заступав т. О. Волинець. Від секретаріату УСП були вислані окремі меморіяли до всіх соціалістичних партій, що брали участь у конференціях, про становище в Україні. УСП подала членам Конференції таке звернення: «Українська Соціалістична Партія стверджує, що український і білоруський народи своєю культурою і традицією належать до Західно-європейської спільноти. Їх включення до європейської спілки вільних народів необхідне для організації єдності і миру в Європі. Український народ не визнає свого поневолення комуністичною тиранією і бореться за свободу, демократію і мир. В цей час Советська Росія найбільша імперіалістична агресивна велика держава. Вона пригнобила народи й позбавила їх свободи й незалежності. Загроза московського імперіалізму може бути знищена тільки відновленням права на свободу та незалежне життя націй. Демократичний лад може розвинуватися в Східній Європі тільки при умові повної соціальної та економічної свободи робітників і селян, бо тільки вони є основою для будування повної і вільної демократії в Східній Європі. Ми заявляємо, що не може бути повороту до капіталістичної системи, з визиском трудящого люду. Соціална демократія — це єдина гарантія природного людського права на повну свободу і справедливість, як для особи так і для народу...»

КОМІСКО в справі народів, поневолених Советською Росією

На конференції КОМІСКО в Копенгагені 2 червня 1950 р. була внесена Соц. Унією Середньої і Східної Європи та затверджена така резолюція: «Явна або замаскована окупація країн Середньої і Східної Європи створила там стан постійного напруження і являє загрозу для країн, що перебувають далі на захід. Організація Об'єднаної Європи і мирна стабілізація внутрішніх відносин стала не можлива за теперішньої ситуації. Тільки відкликання советських армій і поліційних сил, ліквідація примусового апарату комуністичних накинених режимів, і відновлення основних людських політичних прав може створити необхідні умови для вільних виборів і так утворити демократичні порядки, основані на згоді заінтересованих людей, що можуть ставити домагання репрезентувати ці нації. Цим способом могли б бути створені умови для тривалого миру в Європі і в цілому світі.»

Позиції українських соціалістів

I

Історія не знає іншої епохи, яка б так ясно, як сучасна доба, ставила перед всіма народами світу, як і перед нашим українським народом, гнітюче питання: чи людство буде розвиватися далі як спільнота вільних людей і вільних націй — чи обернеться воно в убогих невольників всесвітнього тотального і безвихідного рабства під владою злочинних тиранів російського комуністичного Кремля.

Перед сучасним людством стоїть у всій своїй наготі неминуча дилема: або Советський Союз, цей могутній світовий збройний арсенал, своєю випробованою ще за царської Росії системою млітарних колоніальних підбоїв і новітньою системою соціалістичного державного рабовласництва, опанує цілий світ — або світ мусить напружити всі сили для ліквідації Советського Союзу, як постійної світової комуністичної воєнної загрози. За всезростаючого російсько-більшевицького млітарного імперіалізму і його воєнної агресії немає нації затримати в світі на довгий час хистку сучасну політичну рівновагу, а тим більше, доки не зломлена сила Советського Союзу, немає ніяких можливостей для створення стабільного положення в світі.

Маємо всі підстави гадати, що світ таки не підляже комуністично-більшевицькій пошесті і не призведе себе до занепаду та катастрофи.

Загрожений воєнною тотальною агресією з боку Советського Союзу та його помагачів, демократичний світ мобілізує і об'єднує свої сили відпору на всіх ділянках і всіх відтинках. З послідовно-логічною неминучістю наближаються до нас величезної світової ваги події — змагу і остаточної розгрі сил між блоком демократій всіх континентів та всіх народів і блоком комуністично-більшевицького тоталізму, керованого з Москви.

Немає сумніву, що в неминучій зударі двох світів — демократії і комуністичного тоталізму — переможе сильніший світ, світ свободи і права.

Сила демократії полягає не тільки в економічній і технічній спроможності та оборонній потужності великих демократичних держав, як головних і керівних чинників світової сучасної політики, але і в моральній, політичній та соціальній силі демократичних режимів всіх волелюбних народів. Ця міць базується: на зрості свідомості й зрозумінні власних політичних та соціальних інтересів трудящих мас, як наслідок впливу і творчої праці соціалістів та демократів-гуманістів останнього століття; на вирішальній вазі і політичній ролі робітничих організацій та соціалістичних і ліберально-демократичних партій в найпередовіших державах Європи та Америки; на усвідомленні загрозою волелюбним людством та його працівникам класами в цілій повноті й ширині страшної більшевицької небезпеки; — все це дає підстави сподіватися, що об'єднані сили демократії всіх народів у вирішальному змагу раз на завше усунуть для цілого людства марево зловіщої постійної загрози воєнної московської агресії і цим створять головну передумову забезпечення світового тривалого миру та вільного розвитку народів.

З долею волелюбних народів, з їх свободою і перемогою над російсько-більшевицьким стремлінням до опанування світу зв'язана доля і перемога українського народу. На терезах сучасної і майбутньої історії важиться доля всіх народів, як поневолених, так і загрожених Москвою. Розв'язання української проблеми лежить в міжнародній площині, однак вирішальним чинником буде сам український народ, його моральна, політична, фізична, технічна й економічна потужність та організаційна підготовка.

В майбутній світовій розгрі сил український на-

род, його поневолений, але неупокорений трудовий люд, разом з іншими народами, підбитими Москвою, буде непохитно стояти по стороні демократій і буде творити міцну складову частину в рядах активних протибільшевицьких борців за свою свободу і свободу всіх інших народів.

Для всієї української демократії, і зокрема для революційного українського соціалістичного руху першорядним завданням є — завчасно підготуватися, політично назовні і організаційно внутрі, для планового й доцільного включення українських визвольних сил в комплекс діючих поступових світових сил з метою боротьби за здійснення вселюдських ідеалів свободи, а одночасно з тим і ідеалів нашого українського народу — його державно-національного та соціально-економічного визволення.

II

Сучасна доба вимагає, як від всього українського народу в Україні, так від українців на чужині, підготовки й мобілізації власних всіх наших сил та готовости до героїчних жертв для виборення й забезпечення нашого повного визволення. Сучасне положення в світі та в Україні зокрема вимагає об'єднання та постійного зміцнювання й розбудови сил українського соціалістичного руху, який завжди був виразником соціальних і національних інтересів українських народних мас, та який поклав основи для розвитку демократичної думки в Україні.

З ідеями і боротьбою українського соціалістичного руху та діяльністю соціалістичних партій пов'язані найсвітліші події новітньої української історії періоду нашого національно-державного відродження. Нав'язуючи до визвольних ідей славного Кирило-Методіївського Братства з року 1846-47, великий український демократ і соціаліст Михайло Драгоманів дав почин для створення першої української соціалістичної партії — Української Радикальної Партії (УРП) — пізніша назва — Українська Соціалістично-Радикальна Партія (УСРП), що повстала в Галичині 1890 р. під проводом Івана Франка та Михайла Павлика. Рок 1900 заснована була на Наддніпрянській Україні Революційна Українська Партія (РУП), якої продовженням стала Українська Соціал-Демократична Робітнича Партія (УСДРП). В 1899 році організувалась в Галичині Українська Соціал-Демократична Партія (УСДП). Відавна діяли на Україні групи українських соціалістів-революціонерів, що за революції 1917 року створили велику Українську Партію Соціалістів-Революціонерів (УП-СР).

Діячі українського соціалістичного руху своєю революційною працею підготували створення самостійної соборної української держави року 1918, у формі Української Народної Республіки, та стояли на чолі українського державного будівництва й боротьби Української Народної Республіки за її незалежність. Після збройної окупації України російсько-більшевицькою армією та після насильного розшматування українських земель західними сусідніми державами українські соціалісти невпинно продовжували в нових обставинах політичну боротьбу за визволення українського народу.

Знаючи імперіалістичну природу російського більшевизму, українські соціалісти ніколи не поділяли згубних поглядів деяких політиків (чужих і своїх), які розраховували на можливість демократичної еволюції більшевизму і пробували з комуністами порозумітися.

Українські соціалістичні партії та організації були і є найміцнішим забором проти розкладових комуністично-більшевицьких та нацистсько-фашистських впливів серед українського суспільства. Во-

ни були і є незламною підпорою української демократії. Українські соціалісти мають оправдані підстави спиратися на свій історичний досвід і свої революційні державно-творчі та демократичні традиції. В наші часи українські соціалісти, як спільники загального фронту світової демократії, можуть дати українському народові єдино реальні ідейні та політично-програмові основи для переможної боротьби за його остаточне і повне визволення.

Свідомі величі надзвичайно важких завдань, які припадають в сучасному і припадуть у майбутньому на долю українського соціалістичного руху, представники українських історичних соціалістичних партій — УСРП, УСДРП, УПСР і УСДП — та представники нового покоління соціалістів на своїй спільній конференції 25-26 березня 1950 року одногослосно постановили: створити єдину Українську Соціалістичну Партію (УСП) для успішної боротьби українського трудячого люду за його соціальне і національно-державне визволення.

Оповіді про це рішення нашому громадянству, УСП подає до загального відома засади, які вона поклала в основу своєї діяльності, та цілі, за які борються українські соціалісти. УСП, так само як і соціалістичні партії в інших країнах світу, стоїть на засадах народоправства, себто такого політично-громадського ладу, в якому суверенний народ сам править собою і своєю державою через вибрані вільними голосами законодавні установи. Цей лад може бути здійснений тільки в державі, яка гарантує одиниці і кожній людській громаді їх природні права: свободу віри, слова, друку, зборів та громадських, політичних і професійних організацій для захисту їх інтересів, право вільної критики та рівноправність всіх людей, незалежно від походження, віри і раси.

УСП відкидає диктатуру, насильство й терор, відкіль би вони не походили, як злочинно-шкідливі методи в упорядкуванні громадських і державних справ. Суспільство має право вживати сили тільки для забезпечення правопорядку, оснований на пошані всіх до природних прав людини, тільки в обороні суспільства перед насильствами і злочинними діями, а не для гноблення вільної людини.

Соціалістична ідея виросла на ґрунті християнської культури, яка дала людству високі кличі любови до ближнього й виплекала та зміцнила в людині почуття гуманності. Християнські ідеали допомоги ближньому, справедливості, людяності, правди лежать в основі етично-морального світогляду й практичної діяльності демократичного соціалізму. Викорінення цих ідеалів було б рівнозначним зі смертельним скаліченням людської природи та по-

УСП, Соціалістична Унія і КОМІСКО

УСП належить до Соціалістичної Унії. Комітет Інтернаціональної Соціалістичної Конференції (КОМІСКО), не бажаючи «дратувати Сталіна», об'єднував у цій організації соціалістичні партії на захід від залізної заслони. Але практика показала, що «батько народів» неблаганий і не вважає на кордони. Провідники КОМІСКО приходять до переконання, що тільки єдиний фронт і сильна організація всіх соціалістичних партій, незалежно від їх географічного положення, може поставити успішний спротив большевицькому імперіялізмові. Не зважаючи на труднощі, мусить прийти до створення нового інтернаціоналу демократичних соціалістичних партій, в якому візьмуть рівноправну участь всі активні сили світового соціалістичного руху.

чатком неминучого морального занепаду народів і падку духової культури людства.

Український соціалістичний рух рішуче поборює фальшиве вчення і політичні доктрини та рухи, які пропагують у відносинах між людьми вовчу „мораль дужчого”, діють під гаслом „ціль оправдує засоби” і не спиняються перед найстрашнішими злочинами для досягнення своєї мети. В сучасному большевицькому комунізмові з його тотальним терором, необмеженим кріпацьким визиском трудящих мас та політичним і національним рабством, так само як і в нацизо-фашизмі та зоологічних націоналізмах, проявляється в найогидніших формах новочасне варварство. Тільки фактичний — а не лише на словах — поворот цивілізованого людства до засад гуманності і здійснення їх в практиці, як національно-суспільного, так і міжнародного життя, може прокласти правильний шлях до успішної боротьби проти утиску тотальних тираній, що призводять нарід і людство до звироднення та дикунства.

Демократична соціалістична ідея показала людству шлях для перебудови суспільних відносин на основі соціальної справедливості та прагнень до піднесення добробуту народних мас. Своєю столітньою боротьбою соціалістичний рух наблизив до цієї мети кожний народ у такій мірі, в якій серед нього сприйнялася щиро-демократична соціалістична думка. Основні ідеї міжнародного соціалістичного демократичного руху спільні також для українських соціалістів. Згідно з цими ідеями УСП бореться:

- 1) За визволення України з колоніальної залежності від большевицької Росії і відбудову суверенної Самостійної Соборної Української Народної Республіки, створеної кров'ю і зусиллями українського народу в часи великої української революції 1917-19 рр. і насильно окупованої збройними силами імперіялістичної большевицької Москви та територіальними захватами сусідніх держав.

- 2) За усунення кривавої злочинної диктатури большевицької комуністичної партії в Україні і за відновлення демократичного ладу в незалежній українській державі на основі вільно виявленої волі всього населення України.

- 3) За знищення комуністичної системи бюрократичного тотального удержавлення всього господарського життя і за повернення системою державної економічної політики господарської свободи на основі народно-господарської доцільності й користності та продуктивності праці.

- 4) За знищення большевицької системи державного капіталізму і капіталістично-державного визиску робітництва та запровадження системи вільної праці в державних, самоврядних, кооперативних та трудових приватних підприємствах на основі господарської демократії.

- 5) За знищення колгоспного та радгоспного невільництва і передачу землі трудовому селянству з правом вільного ним визначення доцільності форм володіння й користування землею та організації сільського господарства.

- 6) За створення шляхом пільгової економічної політики сприятливих передумов для всебічного розвитку народного господарства України і піднесення на вищій щабель матеріального добробуту народних мас та їхнього культурного рівня.

- 7) За знищення большевицької системи примусової рабської праці у всіх галузях господарювання та на всіх відтинках народного життя.

- 8) За повну свободу праці і вільного вибору професій та фахів.

Увага! В комплекті черенок корпусу бракує літери „Г”, тому її замінено літерою „г”.

9) За право на працю кожного громадянина та правну охорону праці і забезпечення працюю.

10) За повну свободу й охорону трудового підприємства у всіх галузях народного господарства та на всіх ділянках господарської і суспільної чинності, як в індивідуальних так і в колективних формах підприємства.

11) За кооператизацію господарської трудової діяльності. За розвиток всіх видів вільної кооперації.

12) За повне право власності кожного на продукт своєї праці або його трудовий заробіток.

13) За соціальне забезпечення системою справедливої соціальної політики всіх трудових верств на випадок безробіття, хвороби, каліцтва, старости та непрацездатности.

14) За забезпечення справедливого соціального розподілу національного (народно-господарського) доходу системою державної політики регулювання цін, заробітної платні та висоти податків з метою забезпечення життєвого вищого стандарту працівних верств.

15) За всебічну державну охорону здоров'я всього населення, як головної основи продукційної здібности народу.

16) За вільний розвиток науки, літератури й мистецтва, не підпорядкованих догмам жадних доктрин.

17) За вільну школу з обов'язковою безплатною загальною та професійною освітою для всієї молоді України.

18) За політичну і релігійну свободу, за соціальну і господарську демократію.

П. КРАСНОНІС

Українська Вільна Громада в США

Українській поступовій громадськості в Америці вже віддавна бракує власної організації. Правда, громадяни завжди відчували потребу в об'єднанні й мали вже кілька власних товариств, але, на жаль, вони іноді попадали під вплив перекінчиків (Січинський, Цеглинський, Левицький та ін.) і тому не могли як слід виконувати своїх завдань.

Як наслідок цього, утворився стан, коли ідейний, чесний, національно свідомий і соціально поступовий елемент опинився без власної організації і тому не міг успішно виконувати своїх завдань в громадсько-політичній діяльності української спільноти в Америці. Правда, цей елемент зумів тут вибудувати сильну демократичну й поступову організацію, що нею є Український Робітничий Союз, але та організація, як обезпечене товариство, не може брати на себе завдань, які треба виконувати в громадсько-політичній діяльності. Тому в Америці витворилася тяжка ситуація, коли в українським громадським житті прийшли до слова та впливу експоненти псевдо-лівої і правої реакції і завели нашу імміграцію на бездоріжжя.

„Національна група українців в США належить до найпримітивніших. Крім релігійного життя вона майже нічим не цікавиться; до того ще вона релігійно дуже розсварена. Ця група не дбає про свою культуру і господарку; національна свідомість її мала, вона політично несвідома, соціальними проблемами не цікавиться і реакція має до неї легкий доступ.“

Таку характеристику нашої спільноті в Америці дав оце недавно один із чільних діячів американського політичного світу.

Тому визначною подією в українському житті слід уважати з'їзд представників українського поступового громадянства, що відбувся 29.4.50 р. в Нью-Йорку.

УСП уважає, що ці програмові засади можуть бути належно здійснені тільки в самостійній демократичній українській державі, бо національна незалежність і демократичний лад — це необхідна передумова для нормального розвитку народів. Тільки об'єднаними зусиллями, належною підготовою та напруженням свого політичного розуму сучасне українське покоління може переможно вийти з тієї великої проби, перед якою ставить його історія. Це завдання переростає сили окремих одиниць, партій і суспільних верств. Воно може бути з успіхом досягнене тільки спільними силами і жертвами українського народу в Україні і його еміграції.

Українські соціалісти завжди поборювали і будуть поборювати експозитуру російського комуністичного кривавого режиму в Україні під маскою т. зв. Української Соціалістичної Радянської Республіки.

Єдиним дійсним законним носієм державного суверенітету України і виразником волі українського народу є державний центр Української Народної Республіки, що нині перебуває на чужині. Державний центр УНР, спираючись на політично-законодатне тіло — Українську Національну Раду, як політичне представництво українського народу, репрезентоване всіма напрямками українських політичних партій, що спираються на державні традиції УНР, продовжує визвольну боротьбу за суверенну українську демократичну державу.

З політичних позицій державного центру УНР провадять державно визвольну боротьбу і українські соціалісти, стоючи на становищі, що вільна самостійна УНР має бути разом з державами інших народів в системі Об'єднаної Європи, як рівноправний член.

На з'їзді було заступлено сім організацій із значніших українських осередків США і Канади, а, крім того, три організації надіслали заяви про те, що вони приєднуються до ухвал з'їзду.

Делегати вислухали змістовні й цікаві доповіді: д-ра М. Стахова про сучасне положення українського народу та завдання української імміграції, д-ра В. Петрицького про програму й статут та проф. І. Паливоди про потреби преси. Збори докладно обміркували доповіді та ухвалили заложити товариство під іменем „Українська Вільна Громада“. Мета організації — допомагати морально й матеріально в змаганні українського народу визволитися з-під комуністичної диктатури, відновити незалежну, соборну українську республіку на основах політичної і господарської демократії й таким чином стати вільним і рівноправним членом світового об'єднання націй, як про це говорить § 2 статуту. В основних принципах організації стверджується, що: а) забезпечити світовий мир та дійсну міжнародну співпрацю можна тільки тоді, коли кожна нація буде мати на своїй етнографічній території свою незалежну державу, в якій увесь державно-політичний і соціально-економічний лад буде встановлений вільною волею більшості рівноправних громадян; б) спільним зусиллям світової демократії мусить бути знищена всяка форма поневолення одної нації другою та усунені ті організації і режими, які підтримують змагання до поневолення інших націй або їх частин шляхом підбою; в) Советський Союз і вся його політично-державна система монопартійної диктатури і державного капіталізму мають бути усунені, а натомість утворені незалежні держави з демократичним ладом, які щойно після здобуття своєї національно-державної незалежності і внутрішньої демократичної свободи можуть вільним рішенням установити умови вільної кооперації між собою; г) в українській державі має бути забезпечений де-

мократичний лад, права людини та правовість. У змаганні до найвищого удосконалення людини — виховання громадянина має ґрунтуватися на загальнолюдській і християнській моралі; г) Україна має бути державою всього українського народу, а не окремих клас. Народне господарство української держави має бути ґрунтоване на раціональному плануванні в інтересі загалу для досягнення такої продукції, яка забезпечувала б щораз краще потреби людини й забезпечила б якнайбільше вільного часу для особистого й духового життя людини. Вільна ініціатива людини має бути оцінювана зі становища підвищення мети народного господарства. Вся земля України має бути власністю або в користуванні хліборобських сілок і селян. Самоврядування чи держава мають користуватися землею тільки на основі спеціального призначення.

Вибрано Головну Раду організації в такому складі: Д. Василяшук, І. Мушин, Б. Білінський, З. Федоренко, І. Кривонос, О. Смик, Н. Піндзюла, І. Кальмук, В. Палійчук, М. Сподарик, М. Андрейко, В. Петрицький, В. Лазечко, Д. Корбутяк і О. Животкова. До Головної Управи ввійшли: М. Стахів, І. Паливода, С. Ріпецький, П. Грицишин, О. Павлів, Н. Сиротюк, П. Красноніс, В. Гавриляк і В. Довгань. Заступники: Л. Безручок і Я. Калявський. До Контрольної Комісії: Я. Зозуля, О. Матейко і Л. Чикаленко.

13-го травня ц.р. відбулося перше засідання Головної Управи і розподілено функції так: Голова — І. Паливода, І м.-голова — В. Довгань, ІІ м.-голова — П. Грицишин, секретар — О. Павлів, організаційний референт — П. Красноніс, культурно-освітній референт і преса — С. Ріпецький, господарсько-фінансовий референт — Н. Сиротюк, референт молоді — О. Маланчук, жіночий — О. Животкова і суспільна опіка — Я. Калявський.

З'їзд ухвалив такі постанови: 1. Московська большевицька диктатура, що криється під назвою „Союз Советських Соціалістичних Республік“, є прямим запереченням природного права кожної нації на самоозначення, повним знищенням основних принципів демократії тому, що власником і господарем кожної держави повинен бути народ, щоб здійснити потоптані засади соціалізму та соціальної справедливості. Замість союзу вільних і суверенних народів панує там брутална воєнна окупація над Україною і іншими не російськими народами, завойованими московським большевизмом. Замість обіцяних „советів“ чи „рад“, панує там тиранія державної бюрократії, зорганізованої на зразок шляхетського ордену для панування над народами. Замість обіцяного комунізму чи соціалізму панує там тотальний державний капіталізм, при яким визиск трудових класів є більший, ніж був колись в історії невольничої праці. Головна частина доходу праці народу йде на розкішне життя класу вельмож та на воєнні засоби, призначені на завоювання цілого світу під цю систему советської тиранії. Замість рівноправних національних республік існує там нічим неприхований колоніальний визиск поневолених народів, а зокрема України. Московські комуністичні диктатори послуговуються тим визиском підбитих народів на економічну користь самої Росії, щоб задовольнити виростаючий російський націоналізм та прослужитися ним для зломання визвольних демократичних сил як серед самих росіян, так і серед поневолених народів. Таким способом російський націоналізм служить за розгонове колесо диктаторської влади советським вельможам у їх намаганні втримати в своїх руках політичну й економічну тотальну диктатуру. Найбільшою небезпекою для цієї московської большевицької тиранії є існування поза СССР вільних демократичних держав з соціально-правовою системою, яка шанує людську гідність і свободу. Особливо велику загрозу для цієї тиранії являє вільний робітничий і селянський рух. Бо про цей рух, ведений демократами-соціалістами для будови нового справедливого ладу демократичними способами при

збереженні всіх вольностей людини, — не зважаючи на всі засоби залізної ізоляції СССР від демократичного світу, — постійно продираються на територію СССР правдиві вісті, як доцільно робітничі маси у всіх країнах демократичного Заходу ведуть для свого добра організовану діяльність. З тої причини большевицька Москва змагала й змагає до того, щоб якнайшвидше усунути цю небезпеку шляхом підкорення собі цілої земної кулі. Це одне з основних джерел теперішнього імперіалізму Москви, що зазіхає на цілий світ. Сила системи СССР сама по собі замала, щоб сама могла підбити решту світу тільки збройною силою своєї армії. Тому Москва пробує підкопати і розложити внутрішню морально-духову силу демократичних держав, звертаючи всі свої змагання на несвідомих робітничих людей, перед якими московські агенти виступають під маскою ідейних комуністів, демократів, часами навіть соціалістів і християнських борців за справу всесвітнього миру та поширюють у світі фальшиву думку про те, що буцімто московська диктатура перерешила в СССР соціалізм і вільний союз народів. Західні народи стоять, таким чином, перед загрозою зросту цієї агентури комуністичної Москви, яка хоче зломити оборонну силу демократичних держав розбудованою на велику скалю системою шпигунства, військового, економічного й морального саботажу та явної зради своєї батьківщини. Щойно коли ця система внутрішнього підризу й підкопу, на думку Москви, буде достатньо сильна, приїде пора воєнного нападу на демократичні держави. ІІ. Злучені Держави Америки та її союзники є нині для комуністичної Москви єдиною поважною перешкодою для її дальшого імперіалістичного походу, щоб опанувати світ. Тому зусилля Москви сконцентровані в першу чергу проти Америки і сюди йдуть найбільші засоби й старання, щоб розбудувати свою агентуру в формі комуністичної партії та її симпатиків. ІІІ. Український народ на рідних землях не піддався і не відрікся від своїх змагань до своєї власної, від чужої волі незалежної держави, в якій єдиним господарем був би виключно він сам і ніхто інший. Та боротьба ведеться у всіх можливих формах: збройна — повстанськими силами, культурна — в школі і поза школою, в літературі, церкві та по професійних організаціях, економічна — проти визиску державного капіталізму і політична — проти диктатури московського комуністичного центру. Для зломання цієї боротьби України до здобуття своєї державної волі Москва вживає всіх злочинних засобів терору, переводить масові депортації й арешти, масові висилки в концетраційні табори невольничої праці, масові розстріли й навіть кількразово пляново зорганізувала голод, який винищив мільйони людей усіх верств українського народу.

ІV. У тій ситуації З'їзд вважає необхідним: 1) повести живу акцію за поширення серед української іміграції ідеї політичної та господарської демократії, поборюючи одночасно й непримиренно всякі проти-демократичні тенденції, а зокрема комуністичну й комунофільську ідеологію; 2) допомогати морально й матеріально визвольній акції українських демократичних і соціалістичних сил в Європі; 3) З'їзд вважає за необхідне підтримати морально і матеріально Українську Національну Раду, як загальний центр української визвольної акції проти комуністичної московської окупації. З'їзд стверджує, що винятково тяжке положення українського народу під большевицькою диктатурою вимагає тривкої консолідації та активності української іміграції. З'їзд вважає, що в теперішніх умовах побудова Української Національної Ради на паритетних основах усіх політичних угруповань єдино можлива й доцільна аж до повного визволення України. Обов'язком всієї української іміграції дати моральну і матеріальну підтримку Українській Національній Раді; 4) повести акцію в Америці за те, щоб також тут була розбудована на демократичних принципах загальна українська репрезентація і в тому напрямі вимагати статуту-

вих і програмових змін в Українським Конгресовім Комітеті; 5) вимагати утворення на таких самих демократичних принципах Ради Української Культури для керівництва і планування шкільного й позашкільного виховання української з походження молоді, для зміцнення праці в культурно-освітніх, наукових і розвагових установах. Так само для добра господарського розквіту в українській громаді на подібних засадах повинна існувати й Господарська Рада; 6) З'їзд закликає всіх справжніх українських демократів вступати в члени організації „Українська Вільна Гро-

мада”. У. З'їзд клонить голову перед українськими героями, що в боротьбі за права України зложили в жертву свободу, здоров'я й життя. З'їзд вітає дальшу боротьбу українського народу за свою волю на рідних землях та висловлює свою солідарність з визвольною боротьбою всіх інших поневоєних большевицькою тиранією народів, зокрема З'їзд вітає здвиг демократичних ідей і сил, який проявився за останніх років у колах революційного підпілля на рідних землях.

Професійний рух

А. ЧЕРНЕЦЬКИЙ

НОВЕ СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В США

По довгих дебатах сенат США ухвалив проєкт нового соціального забезпечення робітників. Сталось це наслідком старань президента Трумена, який перед своїм вибором обіцяв це робітникам.

Очевидно, ухвалений американським сенатом проєкт далеко не охоплює ще всіх робітників, та далеко йому ще до того, щоб рівнятися з англійським чи німецьким соціальним законодавством. Та не треба забувати, що і в Англії і в Німеччині — соціальне законодавство не прийшло з ласки чи доброї волі самих тільки держав чи їх міністрів або парламентів. Це вислід боротьби самих робітників, перед яким мусила держава поступитись.

Колись в Англії умови праці були жахливі, головню в початках виникнення новочасного промислу. Фрідріх Енгельс у своїй книжці „Становище робітничої класи в Англії” та Б. і С. Вебб-и в своїх творах „Історія праці в Англії” та „Історія англійських професійних організацій (тредюніонів)” — дали жахливі картини нужди англійських робітників та їх боротьби за поліпшення свого стану.

Те саме було в Німеччині, коли вона в другій половині XIX століття з аграрної країни стала промисловою. Робітники самі в своїх професійних організаціях своїми власними вкладками творили фонди на забезпечення від недуги, на випадок каліцтва та на старість і на випадок смерті, як також на час безробіття. В давній Австрії так було ще до першої світової війни. Колись Іван Франко у своїй повісті „Борислав сміється” із життя нафтових робітників, дав образки першої організації їх та її допомогових фондів-складок.

В Америці перші піонери української еміграції, бачучи нужду українських імігрантів, головню вуглекопів-майнерів, створили перші допомогові організації, нині союзи, з яких у велику організацію виріс за 40 років свого існування „Український Робітничий Союз”, що зробив українським робітникам в Америці багато добра.

В Німеччині соціальне забезпечення започаткували теж робітники та їх професійні організації й соціалістична партія. Щойно під їх тиском Бісмарк увів соціальне законодавство, щоб тим способом спинити робітничий соціалістичний рух.

Соціальне законодавство прийшло у всіх державах як вислід старань і боротьби самих робітників. Це повинні пам'ятати ті з-поміж українських скитальців, які опинилися в Америці і щойно тепер стають робітниками, захоплюючись німецьким соціальним законодавством, не знаючи його довгої історії, та нарікають на Америку і її недомагання в цій ділянці.

Колись, при творенні свого самостійного державного життя, США були аграрною країною, і цей характер відбився на законодавстві. Нині є тільки 7 мільонів людей в США, які працюють як наємні сили в рільництві, а поверх 50 мільонів — це промислові робітники. Очевидно, що тепер наслідком тих перемін, зросту сили, впливів і організації американських робітників, справа соціального забезпечення стає пекучою. Соціальне законодавство мусить це зафіксувати і модернізувати давно перестаріле на тому полі заководавства. Робити це не зі самої доброї волі чи гуманности, а під натиском робітників.

Головні зміни та постанови нового соціального законодавства в США такі:

I. Соціальне забезпечення (Social Insurance):

- 1) підмога в часі безробіття;
- 2) стареча емеритура;
- 3) посмертна пенсія.

II. Суспільна допомога (Public Assistance):

- 1) старим,
- 2) сліпим,
- 3) незабезпеченим дітям.

III. Опіка над дитиною (Children's Services):

- 1) опіка надматеринством та здоров'ям дитини,
- 2) опіка над дітьми-каліками,
- 3) загальна опіка над дитиною.

До забезпечення включено тепер нових 10 мільонів робітників, з них 8.300.000 на обов'язковій базі, решта на добровільній. Всіх забезпечених має бути тепер 45 мільонів, отже новий закон не охоплює ще всіх робітників.

Закон про соціальне забезпечення поширено на:

- а) самостійних робітників, які заробляють річно найменше 400 доларів (сюди належать адвокати, лікарі, дентисти та інші інтелектуальні професії), є їх 5 мільонів;
- б) сільсько-господарських робітників, які працюють у одного працедавця-фермера найменше 60 днів і заробляють найменше 50 доларів на квартал, є їх 1 мільон;
- в) домашню прислугу, коли вона працювала у одного працедавця найменше 24 дні і заробляла бодай 50 доларів квартално, є їх 100 тисяч;
- г) службовиків федеральних, стейтових і місцевих установ, які там не мають пенсій на старість, є їх 200.000;

г) службовиків релігійних і незарібкових організацій, є їх 600.000;

д) 750 000 інших осіб, а саме тих громадян, які працюють в американських працедавців поза США, в Порто Ріко і на Дівочих Островах, агентів асекураційних фірм, комісіонерів, шоферів і ін.

Підвищено 2.900.000 особам дотеперішні старечі і посмертні пенсії на 85-90%, при чому при нижчих пенсіях підвишка буде виносити 100%, при вищих 60%.

Пересічно робітник, який дотепер діставав 26 доларів, після нового закону дістане 48 доларів.

Право на пенсію має мати робітник перед досягненням 65 року життя, коли попрацює щонайменше 6 кварталів. Це залежить від віку робітника в дні, коли закон увійде в життя. Що молодший вік, то треба працювати більше кварталів. До досягнення повного забезпечення треба мати 40 кварталів праці.

Воєнним ветеранам признається місячний заробіток 160 доларів за весь час військової служби в роках 1940-1947 і відповідно до цього дістануть пенсію.

Максимальний річний заробіток, який підлягає забезпеченню, є 3.600 доларів. Максимальна сума пенсії цілої родини померлого пенсіонера підноситься із дотеперішніх 85 до 150 доларів на місяць. На покриття його забезпечення платять працедавці і працівник по 1 1/2% від платень.

Недомагання нового американського закону в порівнянні з європейськими є великі. Новий американський закон стоїть позаду не тільки німецького, але й чеського і польського пенсійного закону з-перед 1939 року.

Американський закон вимагає, щоб робітник працював у одного працедавця принаймні квартал, це є 3 місяці. Після польського закону робітник міг щомісяця мати іншого працедавця, а навіть коли пропрацював понад півмісяця, числилось це йому за повний місяць.

Найвища заробітна платня, яка після американського закону підлягає забезпеченню, виносить 3.000 доларів річно, цебто 300 доларів місячно. Як на американські відносини, квота замала.

В Польщі найвища, яка підлягала забезпеченню заробітна платня виносила 720 золотих місячно або 8.600 золотих річно. Працівник міг мати заняття у двох і трьох працедавців і сума всіх його заробітків у них підлягала забезпеченню, аж до квоти 720 зол. місячно.

Вік 65 літ для одержання старечої пенсії на теперішні умовини є занадто високий. Мало котрий робітник досягає цього віку. Висота найвищої старечої пенсії для емерити не може перейти 85 доларів, а найнижча 10 доларів у місяць, — це кривдить робітника. В Польщі, де був мінімум 50 золотих місячної ренти, максимум доходив навіть аж до повних 100% заробітку.

Ще гірше є з пенсіями вдів. Перш усього, американський закон вимагає від жінки закінчення теж 65 року життя, щоб вона як удова могла дістати вдовичу пенсію, а до того щоб була найменше три роки заміжня чи жила з померлим. Цього не має європейське законодавство. Тут пенсію дістає жінка удова, а коли виходить заміж поновно, дістає відступне в розмірі 3-річної пенсії.

Так само й сиротам європейський закон признає дитячі пенсії по смерті батька чи матері, які були обезпечені, і поза 18 рік життя, оскільки вони студіюють аж до 24 року життя. Європейське соціальне законодавство регулює і внески від забезпечення більш справедливо, ніж США. Польський закон з-перед 1939 року мав три виміри. До 60 зол. місячної платні робітника — покривав обезпечення сам працедавець, до 300 зол. місячно робітник платив 1/3, а працедавець 2/3, понад 300 до 720 зол. місячної платні працедавець і робітник покривали обезпечен-

ня по половині. За вплату внесків забезпечення відповідав працедавець. Він теж і відповідав за незлошення робітника до забезпечення або неправильне забезпечення. Суд на основі звіту закладу суспільного забезпечення засуджував працедавця на відшкодування та виплату пенсії чи ренту забезпеченому та його родині.

І час вислуги до одержання старечої пенсії чи ренти інвалідства у Польщі становив 60 місяців, при чому робітник міг частіше змінити працедавця, а крім того міг в тому часі мати й перерви, які міг доповнити, доки не набув 60 місяців часу вислуги. У США треба мати часу вислуги аж 40 кварталів, цебто 10 років, щоб дістати старечу пенсію чи ренту нездібности — інвалідську.

Додати треба ще, що в Європі забезпечення мало повну самоуправу, так що й робітники і працедавці спільно керували способом виборів установами соціального забезпечення. Держава мала тільки нагляд.

Багато недомагань має новий соціальний закон США, але треба сподіватись, що під впливом вимог організованого робітництва, а головню його професійних організацій, ці недомагання на майбутнє будуть усунені і США зрівняються, а то й перевищать соціальне законодавство Європи. Це все лежить в руках самих американських робітників.

До всіх українських робітників у Німеччині

Комісія Вільних Професійних Союзів цим звертається до всіх українських робітників, що працюють у Німеччині в таким закликком:

Кожний українець, чи українка, що працює в німецькому господарстві (на фабриці, в селянина або в маєткку) і належить до німецького професійного союзу, або ще ні, нехай негайно подасть відомості про свою професію, теперішню працю, вік і адресу.

Українська Комісія Вільних професійних Союзів, після переведення цієї реєстрації, скличе з'їзд українського робітництва в Німеччині для обговорення наших професійних і культурних справ. Незалежно від того, ця реєстрація дасть змогу приступити, в згоді з Німецьким Професійним Союзом, до видання окремого часопису українською мовою для інформації нашого робітництва про професійний рух і для задоволення національно-культурних потреб нашого робітництва на чужині.

Українська Комісія Вільних Професійних Союзів повідомляє, що до організації робітників-емігрантів у професійних союзах виявили велику прихильність найбільші професійні союзи Америки, які мають для цих справ своїх окремих представників у Європі, та Світова Конфедерація Вільних Професійних Союзів. Коли хочемо, щоб нас знав і шанував світ як вільний, демократичний народ, мусимо всі виявити свою організованість і свідомість. Отже — до праці під прапором Вільних Професійних Союзів!

Адреса для реєстрації і для інформації:

Ilko Popowytsch, Augsburg, Schlettererstr. 4.

Просимо посилати поштовий значок на відповідь.

Українська Комісія
Вільних Професійних Союзів.

Що єднає бандерівців з гетьманцями

Глибока ненависть бандерівських монопартійників до ідеї народоправства зєднала їх з найчорнішою реакційною політичною групою гетьманців-скоропадчиків, що прагнуть завести в Україні монархію на чолі з „наслідником” Данилом Скоропадським. Співпраця цих двох емігрантських політичних середовищ дійшла до такого завершення, що нині вже важко відрізнити ці дві групи від себе. Вся бандерівсько-гетьманська преса безглуздо поборює демократію, виступає проти Української Національної Ради і т. д. — все це виходить немов з одного диспозиційного центру.

Ось так С. Бандера рішився „ощасливити” український народ монархією типу неславної пам'яті італійського фашизму, де дуче Муссоліні був фактичним диктатором, а король Емануїл його манекеном. Така „ідилія” мала б запанувати і на нашій Україні!

Як пристало послідовникам диктатури, обидва ці тоталітарні однодумці самозванно висувають себе на „верховних керманців” української держави. Бандера 30. червня 1941 р. проголосив сам себе „вождем” України і як „вожд” призначив опереткового „премієра уряду” Ярослава Стецька. Данило Скоропадський сам себе проголосив „спадкоємцем” гетьмана з того титулу, що він син пок. Павла Скоропадського, який 30. квітня 1918 р. за допомогою німецьких окупантів і московської чорної сотні проголосив себе „гетьманом всієї України”.

Та не дивлячись на те, що й сам самозваний гетьман Павло Скоропадський своїм актом з 14. грудня 1918 р. зрікся свого гетьманства, а тим самим і всякого права передавати той титул комубудь у спадок, амбітний син Данило даліше вмовляє українській еміграції, що він є наслідником гетьмана.

Щоб не бути голословним, наведемо дослівний текст акту зречення Павла Скоропадського з т. зв. гетьманства:

„Я, гетьман всієї України, на протязі семи з половиною місяців прикладав усіх своїх сил, щоби вивести край з того тяжкого становища, в яким він перебуває. Бог не дав мені сил справитись із цим завданням, і нині я, з огляду на умови, які тепер склалися, керуючися виключно добром України, відмовляюся від влади. Павло Скоропадський. 14. грудня 1918 року, місто Київ.”

Зрештою навіть тут якась правна й історична аргументація? Самозванцям вона не потрібна! Який батько, такий син.

Та цікаво ще пригадати українській суспільності політичний заповіт Павла Скоропадського, проголошений 14. листопада 1918 р. в його „Грамоті”:

„...Серед решти частин многострадалної Росії на долю України випала порівнюючи більш щаслива доля. Ставлячись з великим почуттям до всіх терпінь, які пережила її рідна Великоросія, Україна всіма силами старалась допомогти своїм братам (себто московським єдиномудлимським чорносотенцям — примітка автора), оказуючи їм велику гостинність і піддержуючи їх всіма можливими засобами в боротьбі за відновлення в Росії твердого державного порядку”.

„Нині перед нами нове державне завдання. Держави Згоди здавна були приятелями колишньої єдиної Російської Держави. Тепер, після пережитих Росією великих заворушень умови її майбутнього існування повинні, безумовно, змінитися. На інших принципах, принципах федеративних, повинна бути відновлена давня могутність і сила всеросійської держави”.

„В цій федерації Україні належить зайняти одно з перших місць, бо від неї пішов порядок і законність в краю і в її межах перший раз свобідно віджили всі пригноблені й пригноблені большевицьким деспотизмом громадяни бувшої Росії. На цих принципах, які — я вірю — поділяють всі союзники Росії, Держави Згоди, а також яким не можуть не співчувати без винятку інші народи не тільки Європи, але й цілого світу, повинна бути збудована майбутня політика нашої України. Їй першій належить виступити з справою утворення всеросійської федерації, якої кінцевою метою буде відновлення великої Росії.”

Цією „Грамотою” Павло Скоропадський одним махом пера скасував проголошену 4-им Універсалу самостійність України. Цей зрадницький акт став сигналом до збройного повстання українського народу проти Скоропадського.

До нинішнього дня ніхто з гетьманських „державників” не осудив і не відмежувався від акту приєднання Скоропадським України до єдиної Росії. Видно, ця „Грамота” є й до нині для гетьманців-скоропадчиків політичним заповітом.

Що ж тоді вартий „безкомпромісовий самостійницький — р-р-революційний” галас сердечних гетьманських союзників — ОУН Бандери?

І. В.

Нові таборі повстанці

Вже п'ять років блукає емігрантська група, що її різними зигзагами веде І. Майстренко з Б. Левицьким. Вистартували ці панове з УРДП, пристали пізніше до УСО (Українське Соціалістичне Об'єднання) під фірмою УРДП соц. Але Майстренко й там не міг знайти собі місця й спільної мови: поза плечима УСО та навіть своїх найближчих однодумців почав шукати по широкому світі троцькістів, славословити режим Тіто і т. д. Почав виписувати у „Вперед” і всякі колгоспні ідилії, підшиваючись під загальну фірму українських соціалістів, а рівночасно не допускаючи до слова в тому ж органі українських соціалістів, що не погоджувалися з напрямком того часопису. Своєю диктаторською поведінкою і недояльністю до своїх найближчих товаришів І. Майстренко довів до того, що від нього відсахнувся майже всі його колишні однодумці з УРДП-соц.

за вїмком Б. Левицького і ще щось двох осіб. Це не заважає отаманчикам і далі виступати під фірмою УРДП.

Коли до УСП приєдналися всі бувші члени УРДП-соціалістів, за вїмком кількох майстренківців, І. Майстренко рішив затушувати свою дотеперішню троцькістську і титоїстичну тактику, цим разом таборово-повстанською, типу ОУН, висуваючи старі заявлені бандерівські гасла таборово-повстанської демоагоїї, мовляв, „ми з Мюнхену теж ведемо повстання в Україні”.

Об'єктивно ставши звичайними поплентачами ОУН, І. Майстренко одверто заявляє, що йому, „марксистові з УРДП”, ближчий націоналіст, ніж соціаліст. І це правда!

Ворожа настанова І. Майстренка і його кількох

приятелів до демократичного соціалізму і до УСРВ виявилася повною мірою в дописі (Вперед ч. 2, ст. 13) Є. Б. про Установчу Конференцію УСРВ, що відбулася 25-26 березня 1950. На цю конференцію прибув Є. Бобикевич і зловжив правом гостя, написавши в згаданому числі „Вперед” цілком вигадані й недостойні закиди. Ми тут стверджуємо, що в тому дописі стільки перекручень і вигадок автора, що ми їх цілком відкидаємо й обвинувачуємо його в наклепництві, а „Вперед”, що помістив той допис, став засобом поширення клевети на УСРВ та на поодиноких її членів. Несумлінне висмикування виразів і слів із промов учасників Конференції надає цьому дописові ознак справжньої провокації і вислужування перед бандерівщиною, яка вже й використала писання Є. Б. у своїх виступах проти УСРВ. Правда, школи УСРВ від цього не зазнає, бо зрілі політично елементи відразу побачать незграбне фальшування і штучність неправдоподібних тверджень, але наклепи може використати ворожа й нечесна преса та дехто з наївних читачів цього демагогічного часопису, що їх уведе тільки в блуд.

Врешті „приєднання” майстрєнківців до УПА і шукання союзника в ОУН не врятує їх від політичного банкрутства. Повстанські шоломи в затишній Баварії, віддаленій на тисячі кілометрів від рідних земель, з вигуками, мовляв, ми не такі, як вони, бо „ми ведемо збройну боротьбу”—нікому вже не промовляє до серця й не матиме ніякого впливу на героїчну боротьбу українського народу проти московської диктатури!

Л.

Звернення ЦКУСРВ до німецького робітництва

ЦК УСРВ прислав до соціалдемократичного німецького комітету для святкування 1 Травня в Берліні таке проголошення:
«Центральний Комітет Української Соціалістичної партії, яка об'єднує українських волелюбних соціалістів у країнах Західної Європи, Америки, Канади, Австралії та заступає соціалістів, поневолених на батьківщині, вітає Берлін — бастиона свободи, що бореться внутрі країни терору, і посилає привіт німецьким демократичним соціалістам в советській зоні, які мучаться в ярмі російського сталінізму, які раніше під диктатурою Гітлера. В день свята робітничих мас цілого світу ми приєднуємось до протесту вільного Берліну проти поневолення народів, проти визиску робітників системою Стаханова-Геннеке, проти агресивного советсько-російського імперіалізму, проти московського мілітаризму, проти таборів примусової праці та проти рострілів НКВД у потилицю. Ми вітаємо населення Берліну словами вашої вільної пісні:

«Брати, до сонця. до волі!»

Когорта в Новому Світі

(Лист із Нью-Йорку)

Тут тобі й кришка! Не помагає сувора партійна присяга, на яку можна було в Галичині і в скитальських таборах ловити недосвідчену молодь, тримати її в гіпнозі гучних, але змістом порожніх фраз, манити її перспективою „неминучої ось уже в цьому році війни” та обманювати її надією, що саме їх, „бандерівців”, як найбільш послідовних визнавців „чину і ідеї Євгена Коновальця” рідний край прийме як передову когорту, а їх вождя Степана Бандеру покличе з законспірованих лісових дебрів і гірських зворів Мюнхенщини до здійснення ідеалу монопартійної влади в Києві.

Не помагає гучна пропаганда, що її зі свого радія 29 квітня ц. р. провадив в інтересах бандерівщини о. ігумен господнього храму при 7-ій стрілі в Нью-Йорку.

Не допомагає навіть терористична і яскраво антиморальна загроза кожному нововступаючому в цю мафію членові, що: „Виб'є тебе з нашої організації тільки ворожа або своя куля”. Звучить це дуже демонічно, але... яка це глибока образа для людської гідності, перекопується молода людина щойно тут.

Не той клімат тут, що панував колись, перед війною, на Західній Україні і помагав націоналістично-реакційній спільці мобілізувати „патріотичну” молодь проти радикалів і соціалістів та проганяти їх криком, гуком і палицями як „жидо-кому” зі загальнонаціональних просвітних, кооперативних та господарських установ. Не той клімат, що в 1939-42 роках збив з глузду аж до самовинищування націоналістичну верхівку, а низи поразив моральним дальтонізмом, з якого вони й до сьогодні не в силах видікуватися і визначити межу — де геройство, а де братовбивство... Ну й не те ласкаве підсоння, яке було в Німеччині і дозволяло творити таку „корисну” установу, як „Служба Безпеки”. Десь ділись і ті табори 70 відсотків „демократичної більшості”, що дозволяли бушувати не лиш по таборових магазинах, але й у громадсько-політичному житті.

Ну, припустимо, що в найкращім випадку з усіх 20.000 новоприбулих українців до США, половина буде колишніх визнавців донцівсько-коновальцівського націоналізму. То все то будуть здебільшого молоді люди із Західної України, бо зі Східної таких унікатів знайдеться не більше, як кіт наплавав. До цього треба взяти до уваги, що ця „сила” і тут розбита на „бе” і „ме”. З цього числа треба відрахувати й дітей, що ледви в майбутньому, як підроснуть, захотять на американському ґрунті йти безпросвітними стежками своїх націоналістичних батьків... „Зі старих пут і думка розкута”. Гине марно мід по 70 відсотків, якими емігрантська бандерівщина бажала здобути Українську Національну Раду. Тут вона побачила не лишень ідейне банкрутство своєї вождівської концепції, але переконалась, якими вона дрібним уламком є серед мільйонної давнішої української іміграції. Немає ніяких перспектив зі своїм нецікавим крамом на майбутнє. Навпаки, підходять люди з давньої іміграції і пригадують новоприбулим націоналістам, скільки клопоту наробив цей старий крам їм самим і всій українській визвольній справі. Розумніші з новоприбулих вже роблять з того правильні висновки на американській землі, а ті висновки зовсім не сприяють ростові цього нездорового суспільного продукту большевицької і гітлерівської зарази на нашому ґрунті. Ще тут і там діє таборовий чад. Ще якийсь час розпачлива мегушливість коначої бандерівщини буде тривожити та вибивати з правильних рейок людей типу м'якотілої демократії, але заспокайтесь: це торкається лише тих, що ще не обтріпались з таборової дійсності...

На перших початках таборова бандерівщина наважилась і тут в Америці „здобувати” відомими таборовими методами. Пішло, як з Петрового дня. Ну, здобули ООЧСУ! Що вийшло? Колишні чільні провідники цієї організації, діставши живого чорта в руки, впізнали, хто він такий, і відцурались і його самого і всіх слуг його. Ще й зложили заяву, що такої демократії, як її визнають бандерівці, як світ світом не бачили і її не розуміють.

Отже вислід останньої локальної перемоги невеселий: збільшена настороженість до бандерішчини в давньої імміграції, зміцнене недовір'я в рядах уже тут родженої української молоді, яка не сприймає терористичних і тоталітаристичних методів воюючої проти власного суспільства емігрантської мафії. І втеча з власних рядів тих, в яких не знищене ще почуття громадської відповідальності та соціального інстинкту.

Ворогом число 1. „Організації Українських Націоналістів-Революціонерів” в Новому Світі — історична правда і вільна дискусія. Загвожджена в таборовому гетті, лінлива або ж ворожа до всякої іншої думки, а тому й тупа бандерівська маса, стає зовсім безборонна і безрадна у вільній дискусії на вільній землі. Ясний день вимагає правди, а не фрази ясних удокументованих тверджень. Немає ні команданта табору, який конфіскував би „ворожу” пресу, ані немає Служби Безпеки, що замикала б уста своїми методами. Треба читати і вчитись: та ще треба чигати не лише свою, але й чужу літературу. І ось у тому сірий, поштивий і чесний член ОУН-р тратить голову і перестає бути „імун”. Ще гірша справа, коли приходиться оборонятися живим словом при всякій нагоді або в прилюдній дискусії на вічах і доповідях. Тут усе минуле вилазить, як то кажуть, боком.

Іде, наприклад, доповідь про повне банкрутство націоналістичної ідеології типу „ме” і „бе” в часі другої світової війни на Наддніпрянській Україні. Невмолимі події, факти, подавані очевидцями, референтом і промовцями, б'ють по безталанній бандерівській голові, яка в тім випадку спромагається ледве на нещасний вигук, що виявлювання таких істин — це „національна ганьба і зрада”. Це не переконув слухачів, викликає в них лише іронічні вислови й усміхи. Тут свобода слова, а коли тим словом ти когось неслухно заплямував або вигадав брехню, то всякий нападений має право брехню

спростувати, брехуна здемаскувати, жадати сатисфакції в громадському або державнім суді. Виступила друга людина з рефератом, в якому обвинувачує бандерівську Службу Безпеки в різних злочинах та в тому, що в її рядах діє большевицька агентура. Людина робить відповідальним за той стан „вождя” Степана Бандеру, вираховує десятками інших винуватців, жадає громадського суду, що безсторонньо розслідував би правду чи неправду обвинувачень. У відповідь не дістає на залі ніякого контраргументу, хіба вигук, що „зломив партійну присягу”. А там десь в Європі спромоглись у якомусь своєму органі написати: „ти сам большевицький агент!” Але таке поставлення справи зовсім не заспокоює громадського сумління, яке має, нарешті, право вимагати висвітлення всіх невияснених подій у Міттенвальді, Корнберзі і в безлічі інших таборів та вияснення в той чи інший бік істерії зі зникненням проф. В. Петрова. Мораль існує, ніхто може мовчати в такій хвилині, коли бельгійський суд засуджує реброломів з управ УДК і СУМ, а ті управи не засуджують погромників і тим самим заохочують послідовників!

Як-не-як, але літа минають, молодь мужніє, відчуває щораз більший тиск відповідальності на собі, починає думати суспільними та загальнонаціональними категоріями, щораз дальшими від психіки мафії. Двічі тріскучі фрази не мають тієї сили, що вимоги, які ставить життя. Зложена партійна присяга виявляється звичайним злочином над сумлінням недосвідченої молоді і насильством над вільною волею людини. Слабодухи попадають у загальну депресію, незламні поривають з неморальними путами, що в'язали їх з давнім життям.

І ось у таку тривожну для себе хвилину бандерівська верхівка вигадала нову тактику для себе на американському ґрунті. Але про те вже наступним розом.

С. Коронович

Готуймо потужну зброю

Преса — це потужна зброя. Коли звичайна технічна зброя вдаряє в технічні споруди і матеріальну силу ворога, правда, голошена через пресу, вбиває всі нематеріальні сили ворога, що бувають небезпечніші за всякі його гармати і бомби. Особливо ж український нарід переконався на власному нещасті, скільки шкоди натворили йому вороги не так технічною зброєю, як обманом і неправдою, як об'цянками і приманливою пропагандою.

Ми не можемо кувати матеріальної зброї, бо на те в нас немає ані фізичної змоги, ані не вистачило б фінансів. Бачимо, що могутніші, ніж ми, народи і держави і вони потребують аж американської допомоги, щоб належно технічно озброїтися проти агресії. Тому ми не мегаломани і не бажаємо обманювати власне громадянство, мовляв, збиратимемо «на зброю». Коли прийде слушний час, наш нарід дістане технічну зброю і від приятелів і здобуде її від ворога, в цьому ми певні. Зате ми віримо, що засоби для нематеріальної зброї ми можемо зібрати власними силами, коли в нас буде зрозуміння її ваги в сучасному міжнародному конфлікті. І ніхто чужий, хоч як до нас прихильний, такої зброї нам не потрапить змайструвати, якої нам потрібно в нашій боротьбі.

Ніхто в світі не знає краще, ніж ми, чим загрожує нам ворог у наших власних душах, у нашій власній хаті і на міжнародному форумі.

Ми маємо змогу і обов'язок зібрати на цю зброю фонди. І ми їх зберемо! Ось список перший „Української Вільної Громади» в США тих громадян, що дали початок, щоб сталити нематеріальну зброю на відсіч брехливій пропаганді ворогів українських визвольних змагань.

Хай щедрі внески наведених нижче громадян на видавничий фонд будуть зразком і прикладом для всіх прихильників поступової преси.

З вдячністю згадуємо їх імена, бо вони дають змогу зміцнити фронт поступової преси.

Організація „За волю України” — Відділ Перший „Української Вільної Громади» на пресовий фонд внесли в дол. т.т.: А. Матейк о 50, Іван Кальмук 50, Микола Кізіма з (нагоди срібного весілля) 15, Василь Палійчук 10, Осип Калевський 10, Дмитро Корбутяк 5 дол. Крім цього т. Кальмук придбав від своїх гостей і доставців: Н. Швайцер 5, Г. Аптович 5, Н. Вітлен 5, А. Зінк 5 дол.

На пресовий фонд Третій відділ „Української Вільної Громади» в Дітройті зложили т.т.: В. Довгань 5, В. Головчак 5, О. Зап-

латинський 3, М. Ковальчук 2, В. Лазечко 2 дол., а д-р Бахур, А. Куряк, В. Цимбаліст, Е. Фариняк, В. Фургаль, І. Кучабський, С. Кунка, М. Семенюк, Д. Самар, В. Соболю, І. Тимчак і В. Українець по одному доларові. Один громадянин зложив одного долара, але не бажав бути в списку жертводавців. Павло Грицишин дол. 10, Петро Красноніс дол. 5, Остап П. влів 5 дол.

В Німеччині зложили тт.: Вергун Василь 5 ДМ, Довгаль Спиридон 5 ДМ, Демиденко Ілля 3 ДМ, Мазепа І. П. 5 ДМ, Лучишин Іван 5 ДМ, Ничка Гр. 10 ДМ, Попович Ілько 5 ДМ, Феденко Панас 5 ДМ, Феденко Богдан 5, В. Ривак 5, П. Котович 5, А. Чернецький 5, Г. Денисенко 5, О. Козловський 5, С. Фірко 2.

Представники „ВІЛЬНОГО СЛОВА“:

Англія: Ivan Potapczuk London, W. 10
42, Southam Str.

Франція: H. Dovzenko
65, rue St. Louis en l'Isle
Paris 4^e

США: O. Pawliw, 60 Hewes St.
Brooklyn, 11, N.-Y.
Vol. Lysyj
12284 Maine St.
Detroit 12, Mich.

ЦІНА
одного примірника
„Вільного Слова“:

Німеччина	1 НМ
Англія	} 2 шілінґи
Австралія	
США	} 30 центів
Канада	
Франція	75 франків
Бельгія	10 франків

В інших країнах відповідно до ціни в американських центах.

Передплату, замовлення і зміни адрес просимо надсилати: Ilko Popowytsch, Augsburg,
Schlettererstraße 4, US-Zone Germany.

Канада: O. Ochrym
516 Bathurst St.
Toronto, Ont.

Das Freie Wort * The Free Word * La Parole Libre

Zeitschrift der Ukrainischen Sozialistischen Partei

The Journal of Ukrainian Socialist Party

L'Organe du Parti Socialiste Ukrainien

September 1950

CONTENTS

- S. Dowhal:
In the New Stage.
- P. Fedenko:
Before the Great Test.
- BEO:
From Korea — To Germany.
- I. Mazepa:
The Ukrainian Socialists in the Struggle
for National Liberation.

THE SOCIALIST MOVEMENT

THE CONSTITUENT CONFERENCE
OF THE UKRAINIAN SOCIALIST
PARTY.

Resolutions.

The Positions of the Ukrainian Socialists.

- P. Krasnonis:
The Ukrainian Free Community in
U. S. A.
From the COMISCO Conference
(Copenhagen).

THE TRADE UNION MOVEMENT

- A. Czerneckyj:
The New Social Insurance in U.S.A.
- I. W.:
What Unites the Adherents of Bandera
with those of the Hetman?
The New Camp Insurgents.
- S. Koronovych:
The Cohort in the New World.
Let Us Prepare New Weapons.

Publisher: I. Popowytsch, Augsburg, Schletterer-
str. 4 US-Zone Germany.

Друк: Б. К. Аугсбург 3, шлісфаз 58